

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00.
Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50.

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci

ŠTEV. 4

FEBRUARY 15th 1923.

LETO (VOL.) XV.

Za katoliški tisk.

K.

Zopet smo v mesecu katoliškega tiska. Vsi ki se zavečajo kolikega pomena je to moderno propagandno sredstvo resnice, a žalibog tudi laži, so že pridno na delu, da bi mu kot oznanjevalcu resnice pripravili pot v sleherno hišo, ki še količkaj katoliško čuti. Dobro namreč vedo, da v hiši, v katero zahaja katoliško časopisje, prebiva Kristus, v hiši pa, kamor zahaja protikatoliško časopisje, tam se šopiri vrag, katerega najboljši apostelj je slabo časopisje. Zato pa nihče, ki mu je kaj na tem, da Kristus vlada po naših družinah, ta mesec ne sme rok križem držati. Vsak mora po svojih močeh delati na to, da se čimpreje uresniči parola, ki so jo izdali naši katoliški voditelji: V vsako katoliško hišo katoliški časopis! Kdor se trudi za to, vrši apostolsko delo prve vrste, kdor ne, je v pravem pomenu besede nazadnjak, ki ne ve, noče vedeti, kaj čas od njega zahteva. Posledice tega bo prej ali slej sam čutil.

V resnici, dandanes ni boljšega, in vzvišenega, pa tudi ne potrebnjega dela, kakor je delovanje za katoliški tisk, za apostolat tiska, kakor pravijo sv. oče pa-pež. To je moderni apostolat, brez katerega je vse drugo delo za Boga brez moči.

Zaman se katoliki trudijo in žrtvujejo, da si zidajo katoliške šole, akademije, univerze, ako je časopisje, ki je napovedalo boj tem šolam in je že začelo zmagovati, tako močno. Država Oregon je že odglasovala proti njim. Zato, katoličani, ki zidate svoje šole, kjer naj vaši otroci dobe katoliško vzgojo, ne pozabite pri tem na glavno — na obrambeno ozidje — na katoliško časopisje, ki vam bo te šole branilo.

Zaman katoliški škofje, sestre in redovniki zidajo velike bolnišnice, sirotišnice, norišnice, hiralnice in druge enake dobrotelne zavode, ako je velikanska sila proti

tem zavodom že zorganizirana po močnem protikatoliškem tisku, ki jim bo preje ali sleje vse te zavode pokradla. Zato naj pri tem svojem plemenitem delu mislijo najprej na glavno — na obrambeno močno katoliško časopisje. Francija, Meksika in druge države so kričeči in svareči dokazi.

Zaman katoliški farani zidate lepe cerkve, zanje žrtvujete sadove svojih krvavih žuljev, ako pa ne poskrbite najprej za njih obrambo. Glejte, kako je sovražnik močno organiziran, in s svojim tiskom naravnost bombardira vse to, kar je močna, živa vera in ljubezen zgradila. Koliko naših bivših dobrih faranov, ki je pomagalo zidati te cerkve, jih danes sovraži, dela proti njim, jih uničuje in njih največje veselje bi bilo, ko bi se danes podrle, ali ko bi jih spremenili v rdeče plesne ali pijanske dvorane. Kdo je te bivše dobre farane tako spremenil. Organizirano protikatoliško časopisje. Le pustite, da bo padlo v fari katoliško časopisje, boste videli, kako se bo hitro razpaslo slabo, kako se bo spraznila cerkev.

Zaman se katoliški duhovniki trudijo v svojih cerkvah za razširjanje in pokrepljenje katoliškega in poštenega življenja, ako je po fari razširjeno slabo časopisje. Kar bo duhovnik v nedeljo dobrega sezidal v srcih svojih faranov, to bo slabo časopisje imelo priliko potem celih šest dni razbijati, pobijati in uničevati. Je mogoč uspeh v takih razmerah? Ne! Zato je dober časnik najbolj uspešen pridigar današnjega časa in najboljši in najcenejši, pa tudi edino uspešni duhovni pomočnik vsakemu župniku. Kdor tega ne razume, ne pozna duha časa.

Zastonj se trudijo naši misijonarji po naselbinah. Res se silno veliko dobrega doseže, ko se srca razvnamajo v gorečnosti in navdušenju za Boga in za čednost.

no življenje. Ali kaj pomaga vse to delo, kaj pomaga vsa ta vzbujena gorečnost in navdušenje, ako po misijonarjevem odhodu iz nasebine ostane tam drugi stanoviti misijonar, slabo časopisje, ki potem dan na dan, teden za tednom vliva vodo na to gorečnost. Uničen bo vpljiv sv. misijona. Uničil ga bo morda dnevni hudičev misijonar. Zato bi moral vsak misijonar najprej poskrbeti, da dobi seboj na misijon pomočnika— misijonarja, močan katoliški tisk, ki bo nadaljeval njegovo delo, ko bo on odšel, ki bo branil vsejano seme božje besede pred črnimi krokarji, in drugimi ujedami, ki s posebno slastjo potom slabega časopisja preže na vsako tako obnovljeno setev.

Zato je prav imel sv. oče papež, ko je zaklical svetu: "Zastonj zidate šole, kat. zavode, zastonj pridigujete, zastonj se mučite po šolah, vse zaman ako ne boste imeli za seboj močnega katoliškega tiska, ki vam bo vse to vaše delo zavaroval pred sovražniki."

List "Ave Maria" je v tem oziru storil svojo dolžnost vsa leta svojega obstanka. Ne bomo se sami hvalili kaj smo vse dosegli, koliko dobrega storili, ker to ni naša stvar, da bi sodili o tem. Vendar eno pa lahko povdarjamo s prepričanjem, da smo vse storili, vse poskusili, vse žrtvovali, prestali veliko preganjanja celo od lastnih sobratov, ker smo skušali s tolikim navdušenjem in s toliko nesebično požrtvovalnostjo vršiti mej svojim dobrim narodom tu v Ameriki delo krščanske ljubezni, apostolat katoliškega tiska. Bog nam je priča, da smo vsikdar iskali samo božje časti in koristi naroda. V kolikor smo pa v resnici dosegli ta svoj namen, naj sodi Bog in naši dobromisleči ter pravično sodeči rojaki širom Amerike.

Gotovo, da bi bili vspehi še lepši, ako bi se naši ljudje in njih pravi voditelji še bolj živo zavedali pomena katoliškega tiska za naše dni in še več storili za njegovo razširjenje. V tem oziru je še marsikaj pomanjkljivega. Da bi to vsaj v zadnji uri spoznali. Res, zadnja ura je, da se zdramijo. Tam iz Oregona brije močan protikatoliški veter, ki preti odnesti naše najdražje, naš up in naše nade — katoliške šole. Z njimi se bo zrušil temelj naših cerkva. Če nam poruši šole, ne zidajmo nobenih cerkva več, vsaj na dolg ne, ker ga ne bo imel kdo plačati. Ako hočemo uničujoče delo tega viharja zaustaviti, je brezpogojno potrebna katoliška prosveta, potom katoliškega časopisja zanešana mej ljudstvo. Kajti

prepričan sem, da danes najmanj polovico ljudi, ki še hočejo biti katoliški, ne ve, za kaj prav za prav gre. Tudi v Oregonu so, kakor se je izrazil neki dober poznavatelj tamkajšnjih razmer, pred vsem zaspani katoliki vzrok občutnega poraza. To pa zato, ker se je od voditeljev pomen katoliškega tiska in po njem katoliške prosvete podcenjeval. Ko bi se bilo vsaj polovico tega denarja, ki se bo zdaj porabil za zopetno osvojitve izgubljenega terena, prej za katoliško prosveto potom tiska porabilo, bi se bili sedanji zmagovavci prav tako temeljito opekli, kakor so se že ponovno, mejtem, ko jim je zdaj pogum več ko za sto procentov zrasel. Skrajni čas je tedaj, da se zganemo in do zob oborožimo, sicer se bo iz krajevnega razvil splošen poraz.

Mi bomo, kakor doslej, tako tudi poslej vse storili, da nas Slovencev pri tem ne bo začela nobena krivda, ampak se bo reklo: Mali slovenski narod je mej vsemi drugimi slovanskimi najkrepkejše držal fronto. Pravčasno je spoznal, da je časopisje v tem boju najmočnejše orožje in se oborožil z njim. Da nam bo pa ameriška katoliška javnost mogla dati to častno spričevalo, ni odvisno samo od nas, ampak tudi od vas vseh, ki stojite z nami in od vsakega posameznega, zlasti pa od gospodov duhovnikov. Če bo vsak teh v svojem delokrogu ljudi vnemal, naj ne bo nobene katoliške hiše, kjer bi "Ave Maria" ne zavzemala častnega mesta, bo število njenih naročnikov takoj poskočilo za par tisoč, mej katerimi bo gotovo nekaj sto taci, ki imajo pravico z glasovnico v roki odločevati o usodi naših, s tolikimi žulji pridobljenih in sezidanih katoliških naprav. Naj vsak tuj narod v tej novi domovini tako dela, pa bomo sijajno odbili sovražne navale nanje.

Mi od svoje strani obljubljam, da bomo šli, kakor doslej, tako odslej, po isti, odločno katoliški poti naprej, ne oziraje se na razne pse in psičke, ki se zaganjajo proti nam in nam kažejo zobe, ker vemo za kaj gre, da gre za vse. Naše geslo je in ostané: Boga se mora bolj ubogati, kakor ljudi! Božja stvar je prva, Marijina slava druga, korist naroda tretja, vse drugo je postranska stvar, za katero se mi tako malo brigamo, kakor solnce za kvakanje žab v obcestnih lužah.

Z istimi vzori in pogumom vi za nami in Bog mej nami, potem bo hudič z vsemi svojimi mešetarji prej ali slej pod nami, zmaga bo naša.

“Bolj prismojeni ste kot --- podgane.”

H. B.

Ko bi vam jaz prvi to-le zabrusil, sem prepričan, da bi se vam že pri samem naslovu zameril in pridobil naslov hribovca. Ker imajo pa te besede ušesca, je znamenje, da morate enega drugega za ušesa prijeti, če vam ni prav. Sicer pa ne smere pozabiti, da ste Slovenci. Slovenci pravimo, da resnica oči kolje, ne pa da ušesa ruje. In, hvala Bogu, je dotični gospod tudi predaleč, da bi si mogli nad njim privoščiti ta užitek, tim manj, ker ima zelo kratka ušesa, a zato tim daljšo pamet. Nihče drugi ni, kot sivolasi dunajski apostol-konvertit P. Abel-jezuit. Da boste imeli še manj skušnjav po njegovih ušesih, naj ga vam prej malo bolj natanko predstavim.

Kedaj in kje se je rodil, to je za nas postranska stvar. Rodil se je vsak, nekje tudi, P. Abel, o katerem tu govorimo je pa samo eden. Žalibog. Predvojni Dunaj je najbolj poznal čva moža: cesarja Franca Jožefa in P. Abeln. Kar je bil za Dunaj svoj čas šaljivi P. Abraham a S. Clara, pozneje sv. Klemen Marija Hofbauer, to je že par desetletij sem P. Abel. Apostelj cesarskega Dunaja, to ime se ga je bilo prišlo, in po vsej pravici. Kakor povsod, je tudi pri njem “cesarsko” odpadlo, apostelj je ostal. Je pa pred vsem apostelj-specijalist za gospodo in sicer za pravo veliko gospodo, na katero so prej padali cesarski žarki, dokler se ni solnce skrilo.

Kdor pozna te vrste gospočo, mu gotovo ne bo zavidal tega apostolata. Nobena lekarniška vaga ni tako občutljiva, kakor so noski take presvitke gospode. Ko bi jim bil P. Abel take pravil, kakor jim jih je nekda Abraham a S. Clara, bi ga bili v Donavo vrgli, kot so Čehi sv. Janeza Nepomuka v Veltavo. A Abel, ki se je tja v zrelo moško dobo veliko gibal v višjih družbah in marsikatero “skozi dal,” predno ga je Bog izbral za se in ga poklical v apostolat cesarskega Dunaja, si je

znal pridobiti zaupanje te “precar-tane” gospode. V začetku je pač moral bolj v rokavicah hoditi okrog nje, včasih celo dvojnih. Potem pa, ko se jim je enkrat dobro v srca vsedel, jih je pa včasih tudi odložil in jo precej po drvarsko prijel.

Nekoč je tem “plavokrvnim,” — ki so takrat še mislili, in morda na tihem še zdaj mislijo, — da se človek šele pri baronu začne, držal konferenco o dobrem in slabem tisku. Predobro jih je poznal, da ne bi vedel, kako so glede tega “gemitlih,” kar je bila menda bistvena lastnost cesarskega dunajčana. Vedel je, da jim je list — srček, ki misli mesto njih, zloglasna judovska “Preša.” Saj njo si našel po vseh tudi katoliških “boljših” dunajskih in izvendunajskih nemških hišah. Iz nje so zajemali vsakdanjo duševno hrano, dasi je bila po svoji vsebini, če smemo malo z velikim primerjati, ali narobe, kakor naš “Glas Naroda.” Eno kolono je imel Bog, drugo pa hudič, samo, da je bilo pri tej drugi navadno pisano: Nadaljevanje na drugi strani. Vse to je P. Abel vedel in seveda se mu je ta “Gemitlihkajt,” kot pravemu apostolu, malo prevelika in preškodljiva zdela. Čutil se je dolžnega, da zopet enkrat sname rokavice.

Začel je kakor navadno: “C. kr. visokosti, presvitla in preslavna gospoda! Nekaj posebnega vam imam danes povedati.” Vse postane pozorno. On pa po kratkem presledku nadaljuje: “Veste kaj, oprostite, kar naravnost, brez rokavic, vam bom povedal: Vi ste bolj prismojeni kot — podgane.” Vse oči zaiskre, kot baziliskove. Tudi P. Abel jih z nekakim kljubovavnim pogledom ošvrkne. Nato zopet malo postoji in še enkrat ponovi: “Da, bolj ste prismojeni kot — podgane. To vam hočem tudi dokazati. Poslušajte! Podgane vedo, da jim ljudje ne nosijo take slanine pred luknjo, ki jo sami vživajo. Slutijo, da mora ime-

ti kako primes, ki bi bila zanje lahko tako slana, da bi jo morale z življenjem plačati, ako bi jo zavžile. Zato se je kljub temu, da jih nos neznansko skrbi, če le morejo, na daleč ognejo. Toda ta skušnjava je zanje prevelika, da bi se ji mogle trajno, zmagovito ustavljati. En čas plešejo okrog dišeče večerje, nazadnje jih pa le premaga, da se je lotijo in jo plačajo s smrtjo, ker je bila res zastrupljena. Zastonj so dobile strupa, ki jih reši umazanega življenja. Vi tudi veste, da ni vse, kar se tiska, zdrava, tečna hrana. Veste, da ima list, ki vas vsak dan obiskuje, poleg marsikaj zanimivega, tudi marsikaj strupenega za vas. Katoliško srce v prsih, na katera se radi in s ponosom trkate, se vpira taki hrani, ker se boji, da jo bo morda treba plačati z življenjem duše. Toda skušnjava je tudi za vas prevelika, da bi se ji mogli, oz. hoteli stanovito vstavljati. Kljub tej slutnji, da, kljub skušnji, ki jo že imate, še vedno strastno hlastate po tej zastrupljeni hrani, kar niti podgana ne napravi, če ima že žalostno skušnjo, ki jo je pa srečno prestala. Ali ste tedaj kaj bolj pametni kot podgane? A jaz trdim več, da ste še bolj prismojeni, kot one. Evo vam dokaz: One ne kupujejo same strupa, ga zadosti drago z življenjem plačajo. Vi pa šlabe časopise in čtivo sploh, poleg tega, da vam zastruplja dušo, ki je neizmerno več kot telo, še drago plačujete. Pa recite, če ni res, da ste bolj prismojeni kot podgane.”

Kako je visokorodna gospoda sprejela to podgansko pridigo svojega apostola, zgodovina ne pove. Skoro gotovo se ji je malo nos pobesil. Toda, če je kaj mislila in ta dokaz svojega apostola malo premislila, si je morala priznati, da ima prav. Tako se je najbrže tudi zgodilo, ker še danes časti v P. Abelnju svojega apostola. Nobeno leto, ko izda oklic: Otroci moji, v Marjino Celje bomo zopet romali, si

tega ne pusti dvakrat reči.

Jaz še ne sedim tako globoko in trdno v srcih našega tukajšnjega ljudstva, najmanj tistih, ki jih ta podganska storija "am gre," kakor sedi P. Abel v srcih svojih "plavokrvnih" Dunajčanov. In najbrž tudi nikoli ne bom sedel, ker pravijo, da imam preveč "špičast" jezik. Zato si ne upam te, sicer ne posebne lepe, pač pa pomenljive "storije," na nekatere naše tukajšne rojake nasloviti. Bi jim pregloboko v želodec padel. Po pravici pa povem, da me je že večkrat tako jezik srbel, kakor podgane po slanini. Največje skušnjave imam takrat, kadar vzamem "Glas Naroda" v roke. On je specialist za pripravljane strupa, da vleče. Tega ne zna vsak, kakor tudi podganjega strupa ne zna vsak pripravljati. Duh strupa ne sme nikoli premagati duha slanine, sicer bo količkaj izkušena podgana zavihala nos, mu "osle" pokazala in šla, če je še tako lačna. Taki nepraktični "giftmišarji", z ozirom na pametne in količkaj še verne ljudi, so naši socialisti in svobodomisleci. Oni operirajo s prevelikimi porcijami strupa. Zato pameten in količkaj še veren "Kranjec" moj jim osle kaže. "Glas Naroda" zna vado vablivo narediti. Njegov gospodujoči duh je, če že ne verski, vsaj v celoti ne protiverski, ampak brezbarven, kakor pravimo. Ker kot tak ne odbija, a tudi ne vleče, ga napravi privlačnega z "delavskimi koristmi." Strupa sicer navadno nikoli ne pozabi primešati, a mu zna vedno dati navidezno postransko vlogo, tako, da se v zboru drugih glasov in duhov skoraj zgubi.

Ste brali pripravljeno številko za prošli božič? V uvodniku poje slavo Kristusovi ideji ljubezni, ki "mora enkrat zmagati." Kdor je samo to bral, kar črke razozdevajo in še to z ameriško površnostjo, si je morda mislil: "Glej ga "kerlca," pa pravijo da mu je vera že zdavnaj ugasnila v srcu. Strogo katoliški listi takih člankov niso prinesli. O, Glas Naroda je že all right list!" Kdor je pa ta članek malo bolj pazno

prebral in tudi malo za kulise črk pogledal, je moral pa vzdihniti: "Hvala lepa za takega Odrešenika, hvala za tako sveto božično noč zavito v gosto meglo, brez zvezd!" Povsem upravičen vzdih. Kristusa dotičnega članka je sama ljubezen, brez pravice in resnice. Njemu je vseeno, ali si žid, ali protestant, ali mohamedanec, ali katoličan, samo da si dober človek in dobronik človeštva. Kratko, Kristus modernega človeka, ki je samo njegovo ime prihranil, kot častljivo starino, bistvo pa potvoril. Kako malo je "Glasu Naroda" za pravega svetopisemskega Kristusa, se vidi iz njegovih norčij, ki jih uganja z njim. Naj navedem samo en slučaj: Judu, ki je hotel radi boljšega biznesa postati katoličan, a ga župnik, ki je prevedel njegove nagibe, ni hotel takoj "z vodo politi in s soljo nasoliti," položi tele besede v usta: "Ljubi oče nebeški, tvoj sin, ki si ga poslal na svet je bil tudi Žid, pa se je pokristjanił." Pravi svetopisemski Kristus. Bog ljubezni in pravice je tedaj "Glasu Naroda," kakor kak vaški bebec, iz katerega se lahko vsak norca dela, če se mu zljubi.

Komur pa Kristus-Bog ni nič, mu je drugo, kar je z njim na ta ali oni način v zvezi še manj. To potrjuje skoraj vsaka številka tega lista. Kako je pisal po izvolitvi sedanjega papeža, o papeštvu! Najmanj dvakrat sem pogledal, če nimam morda "Glasu Svobode" v rokah. Ko je pred nekaj dnevi framasonska mehiška vlada iz ničevih vzrokov izgnala papeškega poslanika iz dežele, je G. N. potegnil s framasoni. "Mehika je izgnala papeževga poslanika," tako je pisal, "je že imela vzrok, da ga je. Tudi v Jugoslaviji bi morali malo gledati papeževemu nunciju pod prste." Kako barbarsko se norčuje iz ljubljanskega škofa ob priliki, ko mu je stolni župnik vsled nepoznanja razmer doposlal prošnjo, da bi rojaki kaj prispevali za nove zvonove domače škofijske cerkve. Kako debelo tiskano in namenoma zavito je te dni objavil še čisto gorko vest: "Duhovnik ustrelil

svojo kuharico. — Policija je prišla Rev. John Dembinskega, katoliškega župnika v Erie, Pa. potem, ko je ustrelil svojo mlado kuharico." Poročilo je sestavljeno tako, da dopušča vse mogoče razlage, tudi take, ki onemogočajo vsakega poštenega duhovnika. Na koncu poročila obljublja, da bo o zadevi še poročal. Pričakoval je zanimive ljubezenske drame, ki se je končala z žaloigro. Ker preiskava ni ugotovila, kar je tako srčno želel, da lopi po katoliški duhovščini, ampak je dogrnala, da je sicer slučaj tragičen, ne pa umazan, do danes še nisem bral o njem nikakega nadaljnega poročila v G. N. Sicer pa, ko bi hotel vse te strupene "pulferce," s katerimi "Glas Naroda" dan na dan strupi svojo pogreto "košto," ki jo razpšilja po slovenskih naselbinah, zbrati, bi moral napisati knjigo.

Toda, kakor rečeno on zna. Po enega, po dva "pulferca" pomeša mej vsako, iz vseh mogočih časopisov pogreto "rihto," da naročniki tega niti ne opazijo. Zato se ni čuditi, da ima celo mej praktičnimi katoličani še svoje naročnike. Mej zavednimi seveda nobenega, le mej takimi, ki imajo volčji želodec, ki hočejo imeti veliko, pa naj bo še taka "meneštra". Jaz sam včasih res ne vem, ali naj bi se smejal, ali jokal, ali jezil, ko pride iz kake naselbine ta ali oni možak, pa mi v potrdilo, da s cerkvijo drži in je praktičen katoličan, pove, da bere "Glas Naroda". Neredko dobim odkod tudi kako pismo, v katerem stoji, da ljudje v njegovi naselbini bolj "lačkajo" — "Glas Naroda," kakor "Edinost," ker ima več. — Nekdo je celo pisal, da zato, ker je bolj obziren. Z drugimi besedami, ker rad tudi hudiču kako svečko prižge. Saj človek ne ve kam pride.

Kadar tedaj "Glas Naorda" berem, ali kako tako sodbo o njem čujem, takrat imam skoraj nepremagljive skušnjave, da bi takim katoličanom, ne "plave," ampak polževe krvi, ponovil P. Abelovo podgansko pridigo. Ker pa iz povedanega vzroka tega zaenkrat še ne mo-

rem, bom pa podobno naredil, kakor tisti kmetški fant, ko je šel od spovedi. Vesel je zapuščal spovednico, ko je opravil za eno leto in šel pomlajenih korakov nazaj za vrata mej svoje cestninarje, ki so se pa bolj po farizejsko obnašali. Tik pod pevskim korom mu pa od enega surovega pevca prileti pljunek na glavo. Srdito pogleda gori in stisne

pest. Že jo hoče ubrati po stopnjicah na kor, ko se spomni, kje je pravkar bil. Z malo omiljenim glasom mu tedaj zakliče: "Danes, ko sem bil pri spovedi, ne bom nič rekel, jutri naj te pa na vse zgodaj hudič vzame." Kajne prav po "kranjsko"? Ne, tudi jaz danes ne bom nič rekel. Če in ko se bom pa v vaših srcih tako varnega čutil, kakor P. Abel v srcih svoje "plavokrv-

ne" dunajske gospode, vam bom pa, jaz, kakor on, brez rokavic povedal: Če vi katoličani, ki hočete še za take veljati, vsako leto celih šest dolarjev potrošite za strupeno "mencštro" — "Glasa Naroda," od katere bi še podgane pokrepale, potem ste bolj prismojeni, kot najbolj sita podgana, ki hlastne po zastrupljeni slanini.

S p o m i n i .

G. M. Trunk.

(Dalje.)

Naslednjo sredo grem na policijo za "propustnico" v Vaze. Dr. Weissa ne dobim, a je imel vsak čas priti. "Dobro je šlo, gosp. župnik," mi pravi g. nadporočnik Webler in me povabi v svoj urad. "Hvala, da vsaj tako, "mu odvrnem, "a preiskava še teče" . . . Mahne z roko, ničesar ne reče zraven, a iz kretnje spoznam, da mi hoče reči: "To so formalitete, preiskava je že odtekla." Nekako tako je res bilo, a vendar malo drugače.

Sodim, da je policija hodila svojo pot, najvišje poveljstvo pa zopet svojo. Čemu bi mi bil tudi Dr. Weiss izstavil "propustnico," ako bi bil vedel, da sem konfiniran in takrat bi bil moral to že vedeti, ker odlok od višje cerkvene oblasti je bil že iz Celovca v Beljaku, ali vsaj na potu. V nekaj urah se taka stvar ne izvrši, dasi so bili v Celovcu zelo postrežljivi, vsaj mislim. Poznamo se g. Dr. Quitt.

V četrtek po kosilu se vsedem na vrt. Solnce krasno sije, zrak je čist, svoboda in vesna me božate . . . kratko: novo življenje. Prelistavam časnike . . . nič posebnega . . . Verdun ni padel . . . a saj veste . . . mi smo "zmagali." Pride prošt Atzelhuber, mož, ki bi rad vsem ustreget, a mu včasih ne "rata," ker nas in naših teženj ne razume. No, saj tudi na naši strani nismo sami svetniki . . . "No, Juri, Juri . . . Bog

s teboj . . . si se vendar vrnil!" Vem, da mu je prišlo od srca.

Začne mi pripovedovati, kako je bilo na "komandi." Nekoliko sem o tem že prej omenil. Stvar je bila ta-le:

Ko se je nad Slovenci zbirala nevihta, se je general Scotti sicer izrazil, da nas bo dal vse pobesiti, a to je bila le pretirana grožnja. Da bi pa vse nas slovenske duhovnike odstranili, na to so resno mislili. Ali je "komanda" prošta poklicala, ali je šel sam tja, morda da bi kaj o nas izvedel, tega ne vem. Istina je, da ie prišel tedanji divizijski župnik, Čeh po rodu, bolj vojak, kot duhovnik, k proštu po uradni škofijski list, "Verordnungsblatt," in vzel ono številko s seboj, ki je prinesla znani odlok: "Maxima cura" . . . kjer so navedeni razlogi, radi katerih se sme župnika odstraniti iz župnije. Nedvomno so ga na "komandi," ki mu je to ukazala, temeljito preštudirali, jim li nudi kako oporo ali ne. Niso je našli, ker se papež ni oziral na nemške vojne koristi, ampak na dušni blagor vernih.

Major, ki je imel to stvar v rokah, se je obrnil na vedno postrežljivega "šervencelna" in opata na Tanzenbergu, da bi mu poslala toliko in toliko nemških duhovnikov za slovenske župnije. Opat je bil toliko pošten, ali kaj, da mu je odgovoril, da jih nima. Pač pa je poslal c. kr. višji

vojni gospodi, kakor že večkrat, "mastnega" Spanferkelna," ali več takih "ta mastnih." Saj je vedel, da pri "komandi" "štmajo" tudi tako robo in ne hrustajo samo slovenskih župnikov.

Ko pride prošt in mu začne major razkladati, kako hoče slovenske župnike odstraniti, on ugovarja, češ, da so župniki nepremakljivi in ljudstvo hoče slovensko moliti. In res so gospodje rajši padli čez opatove "Spanferkelne," kakor "binđiše Pfaffen". Nekaj mora pa le biti, so si mislili, tako meni nič tebi nič zopet ne vtaknemo sabelj nazaj v nožnice, če smo jih že potegnili, saj smo vojaki. In zamahnejo. Dva padeta, Meško in Trunk. Ta dva morata iti proč. Kaj nam mar papež in cerkveno pravo, mi smo mi . . . vojaki vsi.

Ker je prošt mej pripovedovanjem "storije na komandi" zopet in zopet vstal in se znova vsedel, sem takoj spoznal, da ga ni ta "storija" tako tiščala, ampak nekaj drugega, česar se pa kar ni mogel razbremeniti.

Po uvodu: "O ta vojska . . . o ta vojska!" Nakar je sledilo še par: vojska!" mi poda neko pisanje in pravi: "Na sam beri!"

Knezo-škofijski ordinarijat, Celovec

"Konfiniranje."

Prečastitemu g. župniku G. M. Trunku

Sv. Križ pri Beljaku.

Prečastiti! Pozivljate se, da takoj zapustite svoje mesto in prevzimate službo duhovnega pomočnika na Jezerskem. Pred odhodom tja gori se imate predstaviti svojemu prevzvišenemu nadpastirju.

Dr. F. Quitt, gener. vikar.

Prošt maha, maha z rokami. Morda je pričakoval, da bom po svoji grdi navadi začel kaj robantiti. Nekaj trenutkov premišlujem. Ali se mi sanja? Duhovnik sem 21 let, župnik 18 let, inštaliran mestni župnik od l. 1904. A čuj, takoj kot kaplan na Jezersko, v gore . . . toda najprej k škofu, kjer bo najbrž pačala toča . . . Mračne misli, ki jih je pa, kakor sonce jutranjo meglo, požrlo ime — Jezersko. Od nekdaj je bila moja želja bivati mej gorami. Zdaj celo moraš tja. Ali si moreš kaj boljšega želeči? Tu me bodo itak vedno grdo gledali. Od Nemcev prideš mej Slovence. Sicer me je zaušnica, ki sem jo s to degradacijo dobil, malo zaskalela. No, pa saj ni bila prva, da bi bila vsaj zadnja. Popolnoma mirno odgovorim g. proštu: "Boljše usluge bi mi ne bili mogli izkazati. Prav rad grem." Prošt se je vidno razveselil. Morda je dobil od škofa navodilo, naj v tem smislu na me vpliva, da se ne bom ustavljal. V tolažbo še enkrat zdihne: "O ta vojska!" in pristavi: "G. Meško mora tudi iti." — "Kam pa on?" — "V Javorje." — "Revež," si mislim, "ti si z Jezerskim še srečen, čeravno so te "kaplaniziral." Prošt pripoveduje še to in ono, a ko vidi, da me radi osebnega "preobrata" drugi ne zanimajo, se poslovi.

Drugi dan grem v Celovec, na "perilo," brez najmanjše bojazni. Vest mi je bila čista, škof moj osebni prijatelj, kaj mi morejo . . . Odstavili so me, morajo povedati razlog, toraj oni se zagovarjati radi kršitve cerkvenega prava, ne jaz. Ko pridem, je bila prva škofova bese-

da: "Saj veš, ni bilo mogoče drugače!" Kmalu sva bila na čistem. Nobene toče, še grmenja ni bilo, pač pa mnogo smeha, ko sem pripovedoval, da sem v ječi zmolil do deset rožnih vencev na dan, torej napravil duhovne vaje najmanj za deset let. Tu sem zvedel tudi za razloge višje vojaške oblasti, radi katerih me je konfinirala.

"Beljak je," tako so jo podprli, "torišče vročih političnih bojov. Trunk, ki je voditelj zgornje-koroških Slovencev, se je intenzivno bavil s politiko. Sicer nismo pri njem našli nikakega obtežilnega materijala, ker je zadosti prefrigan, da je pravočasno vse skril, kar bi ga moglo kompromitirati, a se nam ravno radi tega zdi potrebno, da ga konfiniramo."

Nočem delati predpisov glede njih dolžnosti, a ne vem če bi ne bilo umestno, da bi bila cerkvena oblast malo oponirala . . . Pa kaj boš? Vojska je.

Za mene so bili razlogi najmanj zanimivi. Večkrat me je bilo sram, da se premalo udeležujem političnih bojov. Katoliško politično društvo me je pred leti hotelo napasti, sicer ne vem, ali zato ali kaj, zdaj sem pa sama politika in celo politični voditelj. Potem pa človek ne bo di ponosen, kakor kak kikiriki na gnojišču. Zakaj pa ne, saj je sam general Rohr, ki je bil podpisan, dejal, da sem zelo inteligenten. Vriškal bi bil lahko, a nisem, še manj pa jokati.

Predno sem odšel za pomožnega hribovskega pastirja, so mi za slovo priredili še "odhodnico," v podobni in okviru nove hišne preiskave. Menda so dobili "škrupelne," da prvič niso dosti temeljito naredili. Bilo je v nedeljo. Ravno h kosilu sem se spravljal, ko prideta k meni Dr. Weiss in c. kr. okrajni komisar Dr. Blaž Lahovnik. Prvega že vsi dobro poznamo, drugi je bil pa vsaj

meni dobro znan. V Marijanišču sem ga "konstruiral" kakor se je Hugo Klimsch nekoč izrazil proti rajnemu Wakoniku, ki je bruhnil v tak smeh, da bi se bila kmalu hiša podrla.

"Smo že zopet tu," pravi Dr. Weiss, te takoj pristavi: "Berite tole!" Okrajni komisar mi pri teh besedah poda neki odlok deželne vlade, glasom katerega se razpušča podporno društvo "Drava," čegar tačasni predsednik sem bil in odreja zaplombo vseh društvenih knjig, spisov in — premoženja. Društvo "Drava" smo beljaški Slovenci ustanovili l. 1916. Z nabranim denarjem smo počpirali nekaj dijakov. Sicer je bila pa naša "Drava" vedno bolj suha, nikoli ni silila čez begove, ker ni bilo prevelikega naliva v njene blagajne. A v vladnih očeh je morala biti silno nevarna. Senesunt suspiciosi. Starost rada sumniči. Stara je pa bila Avstrija.

Čudno! Ravno v soboto prej sem malo "pokal." V blagajni je bil spodaj predal, ki ga policija očitvidno ni zapazila. Tam so bili spravljene spisi "Drave." Sicer ni bilo po moji sodbi prav nič nevarnega. A kaj v takih časih ni nevarno? Hotel sem pustiti vse pri miru. A neki notranji glas mi veli: Sežgi. In sežgal sem. Ko bi ne bil, bi bilo šlo v teku 24 ur vse na policijo in ne vem, če bi ne bilo kakih sitnosti. Tako sta pa gospoda lahko vse odnesla, ker je bilo bore malo. Kam je premoženje izginilo še danes ne vem. Morda za vojno "posojilo."

V pondeljek sem odšel "kaplanovat." Dvanajstletnega župnikovanja pri sv. Križu je bil konec, bržkone tudi konec župnikovanja zadnjega slovenskega župnika na tej božji poti, kamor je prihajalo in morda še prihaja 90 odstotkov Slovencev. A kaj duše, rešena je bila slovanske more ena "nemška posest."

(Dalje sledi.)

Naše šolske sestre.

H. B.

Nedavno tega smo poročali, da je provincijalna namestnica naših ameriških šolskih sester, S. Lea Požnel, v redovnih zadevah odpotovala v staro domovino. Šlo je za volitev nove generalne prednice kongregacije, ki se je vršila v materni hiši v Mariboru. Te dni se je vrnila z veseljem poročilom, da je nova častita mati S. Angelina Križanič, ki je sestra rajnega kanonika Križaniča, znanega pisatelja "Zgodovine sv. katoliške cerkve", imenovala za svojo namestnico v Ameriki č. S. Sebastijano Neuwirt, lokalno prednico pri sv. Štefanu v Chicagi. Ta dvojna sprememba v vodstvu kongregacije, kakor tudi okolnost, da pomenja letošnje leto nov mejnik v njeni zgodovini, ker je iz škofijske postala papeška kongregacija, nam daje priliko, da te sestre naše krvi, ki že tako vneto delujejo mej nami, slovenski Ameriki malo natančneje predstavimo.

Slovenske šolske sestre so ena najmlajših redovnih ženskih kongregacij. Niti pol stoletja ni, odkar je na slovenskih tleh pognala slovenske korenine. Njene slovenske prvorojenke še živijo. Njih duševni oče je prav za prav vzor-vzgojitelj, svetniški lavantinski škof Slomšek. Ta naš največji rodoljub je spoznal, da Slovenci živo potrebujemo domače ženske redovne kongre-

gacije, katere glavni namen, poleg lastne redovne spopolnitve, bi bil, vzgoja mladine. Sicer že za njegovega časa to vzgojno polje ni bilo popolnoma prazno. Pridno so se trudile in potile na njem zlasti slovenske uršulinke, znane dobre učiteljice in vzgojiteljice. A uršulinke so prave redovnice, v strogem, pravem pomenu besede. Kot take po svojih redovnih pravilih ne morejo sprejemati postojank, kjer ni upanja,

da bi bilo v doglednem času mogoče vstanoviti pravi samostan, z večjo samostansko družino. Poleg tega pa one ne sprejemajo mešanih šol, ampak se bavijo samo z dekliško vzgojo. Zato se drže bolj mest, kjer je dosti ženske mladine. Tako je naša mladina, ki je, brez razlike spola, še bolj materina, kakor očetova, potrebovala redovnih sester učiteljic, ki bi ji v šolah in drugih zavodih nadomeščale mater, prvo uči-

Kajti ni mu bilo dano svojega načrta izvesti. Smrt ga mu je prekržila. Kako mu je bil pri srcu, pričeto, da se je še na smrtni postelji bavil z njim. Ko je uvidel, da ga samemu ne bo dano izvršiti, je poklical k sebi svojega blagega kanonika Kosarja in grofico Brandis, predsednico gospejnega društva, ter ji na srca položil, naj ona dva skrbita, da bo čimprej postal dejanje.

Presveta je bila tema dvema poslednja volja ljubljene nadpastirja, da bi mogla z njeno izvršitvijo odlagati. Na vstano-vitev nove, čisto slovenske kongregacije sicer nista mogla misliti. Pač pa sta takoj stopila v dogovor z nemškimi šolskimi sestrami sv. Frančiška v Algersdorfu pri Gradcu, naj bi v Mariboru vstanovile svojo postojanko. Sestre so se odzvale pozivu in že drugo leto po Slomšekovi smrti, l. 1864, poslale v Maribor štiri svoje članice, da uredijo novi dom. Seveda so bile vse Nemke. Tu so najprej osnovala sirotišče in šolo za ročna dela, nato pa še zasebno dvorazredno ljudsko šolo. Po preteku komaj petih let so se po posredovanju knezožkofa Stepišnika že odcepile od Algersdorfa in postale samostojne. Mariborska hiša je bila določena za materno hišo. Nemški hrast je s tem začel polagoma pešati, poleg njega je vzbrstela slovenska lipa in rasla in se razraščala, da se je kar slišalo.

S. Sebastijana, S. Klotilda,
S. Lea, S. Remigija, S. Kordula.

teljico in vzgojiteljico.

Da tej potrebi odpomore, je veliki Slomšek sklenil svojemu ljubljenu narodu dati take nadomestne matere za njegove malčke. Je-li bil njegov načrt vstanoviti čisto novo, čisto slovensko redovno kongregacijo, ali poklicati kako že vstanovljeno v svojo škofijo, ki bi se polagoma razvila v slovensko, ne vemo.

L. 1874. so imele sestre v Mariboru že šestrazredno ljudsko šolo, ki je dobila naslednje leto pravico javnosti. Potem se je leto za letom naprej gradilo, izboljševalo, tako, da imajo danes: Zasebno žensko učiteljsko s pravico javnosti, ki kulturno bojno jugoslovansko vlado posebno v oči bode, ko vidi da državno učiteljsko ne more z njim konkuri-

rati; štirirazredno meščansko šolo, šestrazredno vадnico, otroški vrtec, tri dekliške internate in kmetijsko-gospodinjstvo šolo. Privatno sestre z velikim vspehom goje umetniško vezenje. Kadar hoče imeti kako društvo posebno lepo društveno zastavo, ali kaka cerkev dragocene, umetniške paramente, se s svojim naročilom obrne nanje. Kar tega tiče, se jim mora v Jugoslaviji priznati prvenstvo. Ko so lani otvorile zastavo umetniških del, deloma svojih, deloma svoje šole, jim je kritika to prvenstvo očitno priznala. Kako so na polju umnega gospodinjstva doma, pričate dve njih najboljši knjigi v tej stroki, ki ste gotovo vsaki gospodinjki, katera ne zna samo kave in žgancov kuhati, znani: S. Felicite Kalinšek: Slovenska kuharica in S. Lidvine Purgaj: Gospodinjstvo.

A one niso šle samo na globoko, ampak tudi na široko. Nimamo namena tu podrobno popisovati, kako so si iz matrne hiše utirale pot v svet: Po predvojni Sloveniji, po Hrvaški, Bosni, Hercegovini, pod egiptovske palme in sem čez morje. Upamo, da nam bodo prej ali slej podale obširno zgodovino svoje mladosti. Omenimo naj le, da šteje ča nes kongregacija v Evropi 20 postojank, v Egiptu (Aleksandrija) eno, v Ameriki pa sedem. Kar tiče njih ameriške postojanke, ki nas pred vsem zanimajo, bo par besedi na mestu. Prve sestre so došle čez morje v deželo strica Sama l. 1909. Pijonirke so bile: S. Pulherija, zdaj že rajna, S. Bonaventura Kunst, prednica hrvatske podružnice v Kansas City, Kans., S. Klotilda Strnač, prednica slovenske podružnice istotam in S. Aurelija Plankar, prednica hrvatske podružnice v Clevelandu, O. Prvo zavetje so našle mej brati Hrvati, ki so znali domače sestre bolje ceniti, kot Slovenci. Mej Hrvati v So. Chicagi so si uredile tudi svojo materno hišo. Prvo slovensko podružnico so prevzele in jo obdržale do danes v Kansas City, Kans. l. 1911. Drugo pa lani pri sv. Štefanu v Chicagi. Upamo, da niso zadnje.

Dasi torej ta naša slovenska kon-

gregacija ni več nežno drevesce, ampak močno razraščeno drevo, ki je rodilo že veliko žlahtnega sadu, je bila vendar do lani še tako zvana škofijska kongregacija, kar pomeni prvo razvojno stopnjo vsake redovne ženske kongregacije. Pred novim cerkvenim zakonikom, ki je stopil v veljavo l. 1908, je imel vsak škof neomejeno pravico, za svojo škofijo po potrebi vstanoviti svojo žensko redovno kongregacijo, če ni hotel kake druge poklicati v škofijo. Novi cerkveni zakonik škofom te pravice sicer ni vzel, pač pa jo je nekoliko omejil. Zdaj morejo škofje to storiti le v sporazumu in z dovoljenjem sv. stolice. Vendar pa ostanejo na novo vstanovljene kongregacije nekaj časa pod popolno škofovsko oblastjo. Šele ko se razrastejo po raznih škofijah, ter s svojim svežim redovnim življenjem in živahnim zunanjim delovanjem dajo upanje, da bodo v čast in ponos sv. cerkvi, jih rimska stolica vzame v svoje okrilje, s tem, da jim da tako imenovani decretum laudis, pohvalni dekret, na kar jih adoptira. S tem postanejo papeške kongregacije.

Isto pot je šla tudi kongregacija naših šolskih sester. Ko je v pol stoletju živahnega razvoja in razcvita, na znotraj in na zunaj, sijajno izpričala, da je vredna biti presajena v splošni vrt sv. cerkve, jo je ta adoptirala. Že l. 1918. so predložile sv. stolici svoja posebna, na podlagi tretjeredniškega vođila in novega cerkvenega zakonika preurejena pravila, ki jih je Rim z odlokom 9. maja 1922. potrdil. S tem jih je sprejel pod svojo zaščito, ter jim tako dal pobudo do novega živahnega razmaha.

Za to priliko so sklicale generalni kapitelj v materno hišo v Maribor, da izvolijo novo generalno prednico, ali častito mater, kakor jo imenujejo. Izvolile so, kakor rečeno, S. Angelino Križanič, lokalno prednico v Celju, ki je bila že prej skozi devet let generalna prednica, prva Slovenka. Kakor čujemo, je žena blagega značaja in širokega duha v najboljšem pomenu besede, tako da jo vse, ne samo oficielno, am-

pak iz srca zovejo č. mater in stavijo vanjo veliko upanje. Njena nova namestnica za Ameriko č. S. Sebastijana, ki je tudi bila celih osemnajst let v Celju, pravi, da ji je bila pri odhodu v Ameriko ločitev od nje najtežja. Ve tudi povedati, da je jako navdušena za Ameriko, kar pri starokrajških predsođnikih o Ameriki veliko pomeni.

Istega duha je tudi S. Sebastijana, zato jo je pa imenovala za svojo provinciialno namestnico. Ona ni novinka v Ameriki. Lani je praznovala svojo desetletnico tukajšnjega bivanja. Zgoraj omenjene sestre pijonirke so imele še polne roke težav, ki jih provzroča vsak začetek, ko je došla za njimi. Skušnje, ki si jih je v teh letih pridobila, ji bodo zdaj prav prišle. Ameriški naraščaj, za katerega se bo morala pred vsem truditi, je testo posebne vrste, ki ga je treba drugače gnesti, kot v starem kraju. Poleg tega jo pa čaka še mnogo drugih težav. Materna hiša v So. Chicagi je le provizorična. Tam ni mesto za take zavode. Materna hiša mora biti za otroka nekaj privlačnega, na kar rad misli, po kateri se mu večkrat stoji, ne samo, ker je tam preživel svojo mladost, temveč tudi zato, ker mu jo je lep zunanji okvir ožarjal. Tudi to ni brez pomena. So. Chicaga pa nudi za materno hišo prav slab okvir. Z mislijo, jo kam ven, v prosto naravo prestaviti, se je veliko ukvarjala že njena prednica, navdušena Amerikanka in energična S. Lea Poženel. Žal, da te misli radi pomanjkanja časa, ki ga to zahteva, ni mogla izvesti. Koliko skrb, koliko dela bo treba, da pod njeno naslednico postane dejanje. Sicer je pa S. Sebastijana trnjevih poti že vajena, zato se jih ne bo ustrašila.

Mi ji le želimo, da bi srečnejše kot Mojzes vodila svojo družino skozi puščavo v lepo obljubljeno deželo. Našim rojakom širom Amerike pa priporočamo, da bi z večjim zanimanjem, kakor doslej spremljali prizadevanja sester svoje krvi, ki so končno vendar le njih lastnemu blagru namenjena. Sram bi nas lahko

bilo, ko bi morale tudi poslej, kakor doslej, pri sicer bratskem narodu, pri Hrvatih, iskati opore in podpore za svoje vzgojne zavode, slovenske otroke bi pa negovale in vzgajale tujerodne sestre, ki pri najboljši volji ne morejo popolnoma razumeti slovenskega srca, ki tudi tukaj v Ameriki drugače bije in čuti, kakor

n. pr. irsko ali nemško. Pred vsem naj naše matere gledajo, da jih bodo čimprej dobro založile z redovnim naraščanjem, ter jim tako omogočile, da bodo mogle prevzeti vse slovenske vzgojne zavode, ki jih bomo z božjo pomočjo in radodarnostjo rojakov še pozidali.

Novi provincijalni namestniki č. S. Sebastijani želimo mnogo, vseh polnih let v novi težavni službi. Kadar bodo začele kake puščice odkod leteti, naj se ozira na svojega patrona, ki se mu nič boljše godilo. Prej ali slej se ji bodo rane v rože spremenile, kakor njemu, kar ji dodeli Bog.

TVOJ NEDELJSKI TOVARIŠ

Piše Rev. J. C. Smolev

TRETJA PREDPEPELNIČNA NEDELJA.

(Kvinkvagesima.)

Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in dopolnilo se bo vse, kar so pisali proroki o Sinu človekovem.

— — Luk. 18, 31.

"Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in dopolnilo se bo vse, kar so pisali proroki o Sinu človekovem." To je rekel Kristus svojim apostolom na svoji zadnji poti v Jeruzalem. Povedal jim je, kako ga bodo izdali poganom, ga zasramovali, bičali in umorili, povedal jim je, da bo potem tretji dan vstal od mrtvih.

Spomin žalostnih dogodkov, britkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa, bomo praznovali v svetem postnem času, v katerem bomo ta teden vstopili. V sredo bomo pričeli s preišljevanjem Kristusovega trpljenja, gorečnejše bodo naše molitve, pričeli bomo s pokoro za naše grehe.

To sredo pa obhaja sv. cerkev posebne obredne; vsakemu siplje na čelo pepel in ga spominja na smrt: "Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris." Spominjaj se človek, da si prah, in da se v prah zopet povrneš!

Kaj pa je vzrok, da nas cerkev na smrt tako resno, tako ostro opomi-

nja? Bi li ne bilo bolje, da bi nas tega britkega trenutka, kateremu nikdo ne bo ušel, nikdo ne spominjal?

Prijatelji moji, cerkev ima jako važne vzroke, da nas spominja smrti; kajti spomin na smrt nas:

1. varuje pred grehom,
2. vzpodbuja k pokori za grehe in nas
3. vzpodbuja k dobrim delom.

— o —

K sv. Filipu Neriju je prišel nekoč lahkomišljen mladenič in mu pripovedoval, da se bo šolal in kako da se že veseli učenja. Sv. Filip ga je mirno poslušal, potem ga pa vprašal: "Kaj pa potem?" — "Potem," je rekel mladenič, "bom odvetnik." — "In potem?" je vprašal svetnik dalje. — "Potem bom zagovarjal ljudi, moje ime bo daleč na okoli znano." — "In potem." vprašal je še dalje svetnik. "No, potem si bom nabral dovolj denarja, postavil si bom krasno palačo, se oženil in srečno živel." — "In potem?" vprašal je zopet svetnik. — "Potem . . . potem . . . bom gotovo prav zadovoljen." — "In potem?" vpraša na novo sv. Filip. — "Potem . . . potem . . . potem bom umrl. Toda, sveti mož, povej mi, čemu me pač to vprašuješ?" — "Zato," je rekel sv. Filip, "da ne boš pozabil na poslednjo reč."

Tako hoče tudi sv. cerkev, da bi vedno mislili, da ne bi pozabili na poslednjo reč.

1. Spomin na smrt nas bo varoval greha.

Ko bi vedno, kadar storimo kaj hudega, pomislili na to, kako bomo umirali, kako nas bo takoj po smrti sodil vsevedni Bog, potem, prijatelji moji, vem, da bi nikoli nič hudega ne storili. "Pri vseh svojih delih," pravi modri Sirah (7, 40), "se spominjaj poslednjih reči, pa vekomaj ne boš grešil."

Zato so pa svetniki, dokler so bili na zemlji, tako skrbno mislili na smrt!

Sv. Bernard se je vedno vprašal, predno je kaj pričel: "Ko bi moral takoj po tem opravilu umreti, kako bi ga izvršil?"

Sv. Janez, nadškof Aleksandrijski, je naročil grobarju, da je prišel k njemu vsaki dan z lopato in motiko in ga vprašal, ali naj koplje za njegove grob.

Puščavnik, sv. Anton, je rekal dan za dnevom: "Anton, tako živi, kakor bi moral še danes umreti." In ko je umiral, dal je še poslednji svet svojim bratom: "Bratje, živite vsaki dan tako, kakor da bi bil to vaš dan vašega življenja."

Sv. Karol Boromejski je imel pri obedu na mizi vedno mrtvaško glavo, da se je varoval pri pogledu

na njo nezmernosti.

Prijatelji, v koliko hišah bi bila ravno te pustne in predpustne dni potrebna na mizi mrtvaška glava, da bi se ljudje varovali nezmernosti!

Mislite na smrt! Smrt vas bo varovala greha. Memento homo, quia pulvis es — — pomni človek, da si prah, in da se v prah zopet povrneš!

2. Spomin na smrt nas bo vzpodbujal k pokori.

Misli si, prijatelj, da ležiš na smrtni postelji in da se pripravljáš za smrt. Kako ti bo hudo, kako te bo tlačil vsaki greh, ki si ga storil, kajti dobro boš vedel, da ti je treba stopiti pred večnega Sodnika. Priporočoval mi je bolnik, ki je bil že blizu smrti, kako prihajajo v poslednjih trenutkih na misel vsi grehi kakor grozne pošasti, prihajajo vsi iz celega življenja, na katere je človek že davno, davno pozabil!

Ne boš li delal, če to pomisliš, pokore, dokler je še čas, da zbriseš svoje grehe?

K staremu spovedniku je prišel mladenič, ki je bil vdan vsem razuzdanostim, ki pa grehov ni hotel opustiti. Spovedal se je in prosil za pokoro. Spovednik, ki je videl njegovo žalostni stan, mu je rekel: Za nekaj dni, ko se boš vlegel zvečer k počitku, leži vedno tako, kakor bi ležal v rakvi: roke skleni na prsih, v rokah pa drži križ, kakor ga dajejo mrtvim v roke, potem premišluj četrt ure o tem-le: Prišla bo, in prišla bo gotovo ura, ko bo šla moja duša v večnost in bom jaz ležal mrtev v rakvi. . . . Mladenič je storil, kar mu je spovednik naročil. Ko pa je drugi, tretji večer zopet tako ležal in premišljeval, kaj bo, ga je obšla groza in strah. Takoj četrti večer je hitel zopet k spovedniku in med jokom obljubil, da se bo v prihodnje varoval grehov, in pričel novo življenje. Držal je svojo obljubo.

Spomin na smrt vas bo vzpodbujal k pokori! Memento homo, quia pulvis es — — pomni človek, da si

prah, in da se v prah zopet povrneš!

3. Spomin na smrt nas bo vzpodbujal tudi k dobrim delom.

Kaj je smrt? Smrt so vrata k večnemu življenju — — v nebesa, ali pa v pekel. Vsak izmed nas misli na nebesa. Kaj so nebesa? Kristus Gospod je nekoč rekel, da so ženitnina. "Podobno je nebeško kraljestvo človeku, ki je pripravil ženitnino svojemu sinu. In je poslal svoje služabnike . . . in napolnila se je ženitnina z gosti." Pazite pa sedaj, kaj se je zgodilo pri ženitnini. "Vstopil pa je kraj, pogledat svoje goste in je videl tam človeka, ki ni bil v svatovsko oblačilo oblečen in reče mu: "Prijatelj, kako si prišel sem, ker nimaš svatovskega oblačila? In ukazal ga je vreči v vnanjo temo" (Mat. 22, 1—14). Kaj pa razumemo pod svatovskim oblačilom? Razumemo dobra dela. Brez dobrih del ne bo nikdo prišel na nebeško ženitnino, nebesa so plačilo za dobra dela, in kako naj prejme kdo plačilo, če nima dobrih del?

Zato, pravim, nas spomin na smrt vzpodbuja k dobrim delom, da si zaslužimo nebesa.

Memento homo, quia pulvis es — — pomni človek, da si prah, in da se v prah zopet povrneš! Vidite, kako vznešen namen ima sv. cerkev, da nas na pepelnično cerkev spominja na smrt — — varovati nas hoče greha, vzpodbujati nas hoče k pokori in dobrim delom!

Zato pa pridite na pepelnično sredo v cerkev k pepeljenju, spominjajte se smrti, ki nas vsakega čaka!

V samostanu Clairveaux, kjer je živel sv. Bernard, so imeli menihi vedno pripravljen grob za tega, ki bo prvi umrl. Vsak večer so se zbirali pri tem grobu in molili za tega, ki bo prvi položen v ta grob. In ta spomin na smrt jih je varoval greha, vzpodbujal k pokori in k dobrim delom.

Tudi nas bodo ponesli na pokopališče — — i mi bomo našli tam svoj grob. Zato pa: Memento homo, quia

pulvis es, — — pomni, človek, da si prah, in da se v prah zopet povrneš.

Usmiljeni Bog naj pa nam vse podeli srečno, blaženo smrt. Amen.

PRVA POSTNA NEDELJA.

Hudič ga je vzel s seboj na zelo visoko goro.

— Mat. 4, 8.

Pričeli smo sveti postni čas. V tem času predočuje nam sv. cerkev v nečeljskih evangelijih važnejše dogodke iz Gospodovega življenja, o katerih naj premišljujemo v svetem postu; posebno so pa to gore, na katere nas vodi v duhu za Kristusom Gospodom, in na katerih je Kristus vedno kaj posebnega storil: je gora Nebo, na kateri je bil skušan; gora Tabor, na kateri se je spremenil; gora v puščavi, kjer je nasitil 4000 ljudi; Oljska gora, kjer je potil krvavi pot, in gora Kalvarija, kjer je viseč med dvema razbojnikoma dovršil odrešenje.

Na te gore vas bom tudi jaz v duhu popeljal v svojih premišljevanjih letošnji postni čas.

Današnji evangelij nas pelje na goro skušnjav. Ni bil to sicer edini kraj, kjer je bil Kristus skušan; skušal ga je hudič tudi v puščavi, da bi premenil kamene v kruh; skušal ga je hudič na vrhu templja, da bi se Sin Božji vrgel doli. Toda najhujša skušnjava je pa bila ravno na gori Nebo; tu je zahteval hudič, da bi ga Jezus Kristus, Sin Božji, molil!

Prijatelji, tudi nas pelje hudič pogosto na goro Nebo, to je: vsak človek je v svojem življenju podvržen raznovrstnim skušnjavam. Jezus Kristus nam je dal zgled, kako se v skušnjavah obnašajmo; po njegovem zgledu se ravnajmo!

Na podlagi današnjega evangelija premišljujemo:

1. v čem je bil Kristus skušan in
2. kako je bil skušan.

—o—

"Tedaj je Duh Jezusa odpeljal v puščavo, da bi ga skušal hudič."

Pomislino, v čem je hudič Jezusa skušal. Pristopil je k njemu in mu rekel: "Ako si Sin božji, reci, naj postane to kamenje kruh!" Ako si Sin Božji! To vprašanje je ponovil hudič tudi pri drugi skušnjavi, ko ga je postavil vrh templja: "Ako si Sin Božji, spusti se doli!"

Da, prijatelji, ako je Kristus Sin Božji! To je veliko vprašanje — kajti resnica, da je Kristus Sin Božji, je temelj naše sv. vere.

In ravno radi tega, ker je ta resnica temelj naše sv. vere, zato napenjajo sovražniki vse svoje sile, da bi nam to resnico iztrgali iz naših src; pristopajo k nam ko skušnjavci, da bi nam to resnico uropali.

Le pogledajte, kako to delajo! Delajo to z govorom, delajo to s svojimi časniki, spisi in knjigami. Najemajo si svoje delavce v ta namen med katoličani. Posebno radi najemajo odpadnike, Judeže, da bi uničili med ljudstvom sv. vero. Ti skušnjavci prihajajo k našemu ljudstvu: Ako je Kristus Sin Božji! Prijatelji, za kom pojdemo mi? Za skušnjavci, lažnjivimi preroki, Judeži — odpadniki? **Nikoli!** Mi bomo šli za Petrom, ki je tako slovesno priznal: "Ti si Kristus, Sin živega Boga!" Mi bomo šli za Tomažem, ki je padel na kolena pred od smrti vstanim Jezusom in rekel: "Moj Gospod in moj Bog!" Mi bomo šli za stotnikom, ki je stal pod križem in viodeč čudeže, ki so se godili ob Gospodovi smrti, vzkliknil: "Resnično, ta je bil Sin Božji!"

Poglejmo pa sedaj načine, s katerimi je hudič Kristusa skušal.

"Reci, naj postane to kamenje kruh," je rekel lačnemu Gospodu. Glejte, vprašanje vsakdanjega kruha! Kristus je postal lačen — Lahko si pomagaš, šepetal mu je skušnjavec: Iz kamenja si naredi kruh! Gotovo, to je bilo Kristusu nekaj lahkega; toda da bi se za tako malenkostno reč poslužil svoje božje moči, le hudiču na ljubo, to je bila skušnjava.

I dandanes pride ravno v tem vprašanju glede vsakdanjega kruha le premnogo skušnjav na človeka. Pomagaj si sam do kruha! Lačen si — glej, tvoj sosed ima preveč: kradi, goljufaj, po krivem prisegaj — pridelavaj si svoj živež, kakor le moreš! S kamenja si napravi kruh!

In žalibog padejo le premnogi v takih skušnjavah. Za košček kruha zapuščajo Boga, se izneverjajo svojemu bližnjemu. Vprašanje kruha napravi le premnogokrat iz prijateljev sovražnike. Koliko zgledov bi lahko našeli! Vprašanje kruha napravi razdor med brati in sestrami (koliko nepotrebnih tožeb vsled dedščin!); napravi razdor med stariši in otroci; kolikokrat se pritožuje oče užitkar: Vse sem dal sinu, sedaj ga moram pa še za košček kruha prositi!

Reci, da naj bo iz kamenja kruh! Kako silna je ta skušnjava, kako zle so njene posledice!

Hudič je vzel Gospoda na sveto mesto, postavil ga na vrh templja in rekel: "Če si Sin Božji, spusti se doli!" Tempelj je stal na gori *Moria*, kakih dvanajst sto čevljev je bilo tu visoko. "Spusti se doli!" je šepetal hudič, pa takoj pristavil: "Pisano je namreč: Svojim angelom je zapovedal zaradi tebe, in na rokah te bodo nosili, da se kje s svojego nogo ne udariš ob kamen."

Spusti se doli! Tako skuša hudič človeka še dandanes. In prav hinavsko, zapeljivo dostavlja: Vsaj te Bog ne bo zapustil; Bog bo že za te na kak način poskrbel!

In koliko ljudij je, ki se ravna po hudičevih besedah! Stariši zanemarjajo svoje otroke — Bog bo že za nje poskrbel! Zanikrneži! Iz vaših rok jih bo tirjal enkrat Bog! — Zastaran grešnik odlaša in odklada svoje poboljšanje — vsaj Bog noče smrti grešnika in noče, da bi se pogubil! "Ne goljufajte se," pravi sv. Pavel, "Bog se ne da zasmehovati." Sloveči angleški kanceler, Tomaž Mor, pripoveduje iz svo-

jega življenja sledeči dogodek. Poznal je lahkomisljenega, ki je razuzdano živel in kljub opominom in svarjenju svojih prijateljev odkladal poboljšanje in se vedno tolažil s tem, da bo za pokoro še dosti časa poslednje trenutke; tri spokorne besede, polne kesa, bodo v ta namen zadošdale. Nekoč je jahal čez most, konj se je splasil in skočil z jezdecem v reko. "Hudič, vzemi vse," bile so poslednje besede tega nesrečnega.

Prišel je pa hudič k Gospodu še s tretjo skušnjava: Vzel ga je s seboj na visoko goro in mu je pokazal vsa kraljestva sveta in njih veličastvo in mu je rekel: "Vse to ti dam, ako padeš na tla in me moliš."

Predstavite si, prijatelji, ta dogodek. Gora Nebo je bilo gora, na kateri se je ta dogodek odigral. Gora je bila jako visoka, z nje je bila videti vsa Palestina prav tja do Libanonskih gora, videti so bile druge pokrajine. Na tej gori stoji Kristus, obdan od angeljev; pritihtapi se pa k njemu hudič in pravi: "Glej, vse to ti dam, če padeš na tla in me moliš!" Kaka predrznost, kaka nesramnost! "Poberi se, satan!" bil je Kristusov odgovor.

In še dandanes prihaja hudič k človeku: "Vse to ti dam," tako mu dela obljube — in človek ga moli! Da bi si pridobil premoženje, da bi si nakopičil denarja, da bi se povspel do časti, slave — zataji vero in se klanja in moli hudiča!

Take so bile Kristusove skušnjave. In sličnim skušnjavam smo podvrženi tudi mi. Kristus je dovolil hudiču, da ga je skušal, da bi nam zapustil zgled. Ravnajmo se, prijatelji, po njegovem zgledu. Poberi se, satan, vzkliknimo vedno, ko nas bodo hoteli njegovi pomagači odtrgati od vere v Jezusa Kristusa! Storimo to, kar pravi Kristus v današnjem evangelju: "Gospoda, svojega Boga moli in njemu samemu služi!" Amen.

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

MONTLUC.

Katarinin obisk v gradu Chatillon ni obrodil takih sadov, kakor je upala in pričakovala. Obe stranki ste sumile v njem kake zvite nakane in nove spletke. Katoličani šo mislili, da se hoče zopet približati protestantom in se zvezati z njimi. Hugeni pa so se bali, da kuje kake nove načrte, katere treba preprečiti. Česar so se bali le kot načrta, postalo je čez noč dejstvo. Bliskoma se je razširila govorica, da je nameštral vojvoda Lotarinški umoriti admirala Coligny-ja, da se pa umor ni posrečil. Predikanti so porabili to priliko, da so itak že razjarjene fanatične hugenotske tolpe še bolj hujskali. Tudi bojaželjno plemstvo je sililo k vojni. Coligny sam je mislil, da je čas za pričetek vojne prav primeren. Svoje priprave je dokončal, najeti nemški vojaki so stali že na francoskih tleh. In tako se je zgodilo, da je kmalu po Katarininih mirovnih poizkusih v Chatillon-u izbruhnila meščanska vojna. Vsled izvrstne organizacije in vodstva protestantov, uprli so se ti po celi Franciji naenkrat. Takoj ob izbruhu vstaje izvojeval je Coligny sijajno zmago pri Lomousin, ko je pa omadeževal s tem, da je ukazal pomoriti vse vjetnike.

Ker je bilo po takratnem protestantovskem mnenju pokončanje katoličanov bogoljubno delo, so morije sedanje meščanske vojne daleko presegale klanja prejšnjih uporov.

Najbolj so divjali protestantje v južnih pokrajinah, kjer so bili v večini, posebno v Languedoc, Guienne, Poitou in Saintonge. Poklali so vse katoličane, njihove cerkve os-

krunili in razdrli. Najkrasnejše stavbe gotičnega sloga so izginile v najkrajšem času. Samo v Montpellier so razdrli šestinštirideset cerkva, v Orleansu devetnajst. Cerkev pa, katere so pustili stati, so skrunili na vse mogoče načine. Krasno katedralo v Beziarsu so spremenili v hlev. Niti mrtvi niso imeli pokoja pred njimi. Odkopali so grobove in razmetali kosti. Ni bilo ljudstvo samo, ki je tako divjalo in počenjalo take grozovitosti, ampak predikantje so jih ščuvali k temu, jih vodili in delali na svojih shodih in zborovanjih tozadevne sklepe. V mestecu Orthey, pokrajina Bearn, so poklali nad tri tisoč katoličanov, starcev, žen in otrok. Pri St. Sevre vrgli so dvesto duhovnikov v prepad, ulice mesta Nismes so plavale v katoliški krvi. Kar jih niso pokončali ta večer, zaprli so jih v mestno hišo, in ko so se divjaki odpočili, pričelo se je klanje znova. Katoličani so morali stopati drug za drugim v podzemne grobnice v cerkvah, kjer so jih protestantje zabodli. To klanje — imenovali so je Michelado — je trajalo od enajste ure zvečer, pa do šeste ure zjutraj, z bakljami so jim svetili pri tem krvavem delu.

Teh krvočnosti pa Hugeni niso izvrševali v razdraženi strasti, ampak popolnoma v soglasju njihovega nauka in duha.

"Ti protestantje," piše William Cobbett, odkritosrčen angleški protestant, "po kojih mnenju nimajo dobra dela nikake koristi, katerim nobeno še tako krvavo in surovo dejanje ni moglo zapreti vrat do zveličanja, so podobni protestantom na-

še dobe toliko, kakor sršen čebeli. Njihovo ime je pomenilo toliko, kakor morilec in ropar, in ti, ki so nosili to ime, so bili samo orodje enega samega častihlepneža; bili so za Francijo večja nesreča, kakor vse vnanje vojne, kuga in lakota.

Katoličani pa, užaljeni v svojih najsvetejših čustvih, razjarjeni vsled klanja svojih verskih sobratov, vračali so krivico s krivico. Po celi državi odmeval je bojni klic. Ropi, požigi, umori so bili na dnevnem redu. Državi je grozil pogin.

Po zmagi pri Roche-Abeille zbral je Coligny nadaljne vojne moči, da bi zavzel Poitiers, za Parizom najvažnejše in največje mesto Francije, kojega obrambo je prevzel državni vojvoda Henrik Lotarinški. V ta namen je ukazal, da zavzamejo nekaj utrjenih mest v okolici Poitierski. Chatellenreult je padel vsled izdajstva. Mestni protestantje namreč so se pobunili, se med zmešnjavo polastili glavnih vrat in pustili Hugene v mesto. Potem so padla mesta Lusignau, jedna najsilnejših trdnjav v državi, Mireabeau in St. Maizent. Pot v Poitiers je bila odprta. Nekaj manjših mest in krasno cerkev v Bantome so prepustili v oropanje nemškim četam, da bi jih ohranili pri dobri volji.

Vedni boji, ropanja nemških najemniških čet, fanatična podivjanost Hugenotov opustošila je okolico mesta Poitiers-a na milje daleč. Kalvinci so imeli pravcato peklensko veselje, ko so požigali cerkve in samostane, ko so v svoji verski gorečnosti razbijali dragocene umetnine. Nemški najeti vojaki pa so rajali

in kradli zlatnino in srebrnino po cerkvah in samostanih. Niso pa ropali samo po cerkvah in samostanih, marveč oropali so cela mesta, a kljub temu niso mogli zadovoljiti svojega nenasitljivega roparskega poželenja. Niso imeli krvoločne narave vročehrvnih Francozov, gledali so edino le, kako bi napravili kolikor mogoče največ dobička iz te vojne; zato so pa pogosto z glavo majaje gledali Francoze, ko so ti podirali ne samo križe in znamenja ob potih, ampak sekali i sadno drevje in pokončavali vinograde. Krasna dežela, malo prej podobna še pravemu rajju, postala je puščava.

S stolpov v Poitiers je bilo že videti oblake dima, ki so se dvigali iz gorečih gradov in samostanov proti nebu; predstraže hugenotskih tolpu so bile oddaljene le še par ur od mesta.

Oddelek prednjih straž je z zvišjo zavzel grad Montluc, ki je bil oddaljen od Poitiers eno uro hoda. Grad so splošno smatrali kot nepremagljiv. Toda dva grajska hlapca, ki sta bila preoblečena Hugenoti, sta bila v neprestanih dogovorih s Hugenoti. Pod vodstvom viteza Briquemonta, ki se je posebno zanimal za ušesa redovnikov, priplazil se je oddelek Hugenotov v varstvu bližnjega gozda, prav blizu gradu. Tam so se poskrili in čakali na dogovorjeno znamenje. Kmalu po polnoči je bila opaziti luč na enem stolpu. Prav tiho so se plazili k gradu, kjer sta jim grajska hlapca, kojim je bila poverjena nočna straža, odprla vrata. Posadko, ki tega napada ni niti malo pričakovala in se ni mogla braniti, so kratkomalo pobili. Barona Montluca in njegove goste so presenetili v spanju in jih povezali. Za Briquemonta in njegove tovariše je bila ta osvojitev toliko večje važnosti in vrednosti, ker so bogate zaklade bližnje opatijske Sv. Viktorja prenesli v grad Montluc. Tako so bili vsi prepričani o nepremagljivosti gradu Montluc, da so prenesli srebrne in zlate cerkvene posode in dragocene relikvijarije rajše semkaj, kakor pa v trdnjavo Poitiers. Celo opat in nekaj redovnikov je pribe-

žalo vanjo, kar je posebno veselilo Briquemonta, ki je svoj vratni nakit sedaj lahko za par redovniških ušes povečal.

V gradu je bilo še videti sledove nočnega boja. Po hodnikih so stale cele mlake krvi, s krvjo so bile oškropljene stene, razlomljeno orožje ležalo je vsepovsod okoli. V enem kotu so ležala nakopičena mrtva trupla, tu in tam je ležal odsekan posamezen ud človeškega telesa, — — vse stvari, nad katerimi se je pošten človek zgražal, a krviželjni Hugenoti so imeli pri teh pogledih svojo peklensko radost.

Po končanem klanju so zmagovalci zapeli en psalm, se dobro najedli in napili, potem pa legli k počitku.

Drugi dan podala se je divja tolpa pod vodstvom svojega predikanta proti opatiji sv. Viktorja, da bi pokončala to razbojniško jamo papištovskega malikovanja. Barona Montluca in njegove goste so vlekli seboj, hoteli so namreč služabnike malikov sežgati s podobami in sohami malikov. V gradu je ostalo le par hlapcev za varstvo gradu in postrežbo hugenotskih prvakov.

Solnce je stalo že precej visoko, ko so se Briquemont in njegovi tovariši zbudili. Čakal jih je bogat zajterk.

Ni bilo navdušenje za versko svobodo, ni bilo versko prepričanje, ki je gnalo te gospode k upor. Častihlepnost, bojaželjnost, sovraštvo proti kraljevemu dvoru in stranki Gizov, lakomnost in upanje, da bodo v vojni obogateli, to so bili nagibi njihovega delovanja.

Komaj jih je vino pri zajterku nekoliko razgrelo, so se baroni takoj začeli pogovarjati o svojih tainih željah in načrtih. V drugih časih bi bili o tem molčali, sramovali bi se bili o tem govoriti, toda stalne meščanske vojne so jih tako podivjale, da niso imeli niti najmanjšega čuta sramu več. Pokazali so se v celli svoji nizkoti. Odkritosrčnost baronov v Montluc-u pa je pokazala pravzaprav mišljenje celega ostalega plemškega stanu.

Briquemont ni bil danes tako

čmernega in temnega obraza, kakor je bil takrat, ko je prišel na zborovanje starešin. Poznati mu je bilo, da je izpil že precej vina, ker je zbijal jako surove šale. Videti je bilo pomanjkanje izobrazbe in podivjanost tega plemenitaša.

Ravno tako so se obnašali njegovi tovariši, vsi vsled svoje zapravljivosti obubožani baroni, ki so upali, da si bodo iz svojega obupnega položaja pomagali z meščansko vojno.

"Stari se bo pač čudil naši umetnosti, da smo zavzeli Montluc, — — da smo ga vzeli Balafre-u tako rekoč pred nosom. Imamo sedaj močno oporo proti Poitiers-u, kjer nas čaka ogromni plen zlatih kelihov, monštranc in drugih cerkvenih posod. "S farškim perjem si bomo kaj lahko znova okrasili naše oguljene čelade," dejal je Briquemont.

"Ne pozabi na svoj ovratni nakit," norčeval se je drugi. "Ta bo gotovo za deset meniških ušes daljši. "Vi bi ga bili morali videti, s kakšno spretnostjo je rezal ušesa od obritih meniških glav! Z levico je uho hitro zagrabil, z desnico ga spretno odrezal, — — menih je navadno malo zajčkal — —, pa urno z ušesom na vrvico!" Ha, ha! Naš Briquemont zna to izvrstno! In kako mirno in ravnodušno so mu prepuščali menihi svoja ušesa, — — res prav čuditi smo se morali! Nobeden se ni branil, noben mu ni rekel žal besede!"

"Zato ker častiti gospodje vedo, da ravnam jako milostno z njimi. Jaz bi jim lahko odrezal glave, pa sem popolnoma zadovoljen s samimi ušesi."

"Edini opat ni razumel dobrotljivosti Briquemonta," nadaljeval je baron. "Ko je prišla vrsta na nega, začel je pridigovati o groznem bogoskrunstvu, katero je zakrivil Briquemont, ker je porezal menihom ušesa. In ko ga je Briquemont zagrabil za ušesa, imenoval ga je podivjanca."

"Zato sem mu pa dal klofuto, da sta mu še zadnja dva prednjih zob zletela v grlo," djal je surovo Briquemont.

Glasnik Društev Najsv. Imena.

K.

Mož. — Nekaj lepega, nekaj častnega je za vsakega možkega, ako mu damo ta priimek in rečemo o njem, da je **mož**. Da, nobena pohvala ne pristojna možkemu tako, kakor ravno ta, da je **mož**. Nasprotno pa, ako hočemo kakega možkega posebno obsoditi in povedati o njem najhujše, pravimo, da ni **mož**, ali da je **figa mož**.

Društvo Holy Name Society, društvo Najsvetejšega Imena se imenuje **društvo mož**. Ko duhovnik sprejema moške v to društvo, jih pred vsem nagovori s tem imenom. To pa za to, ker hoče s tem na novo vstopajočim možkim posebno poudariti, da naj stopijo v to društvo samo, ako so pravi možje in ne figa možje, ne slabi možje, da si bodo morali v tem društvu posebno prizadevati, da bodo pravi možje in sicer **pravi katoliški možje**.

In v resnici, kako nekaj lepega, nekaj krasnega je biti **mož**. Gotovo ste že večkrat srečali katerega! Ko ste ga morda samo na cesti srečali in ste videli v vsem njegovem nastopu, v vsem njegovem vedenju, da, že v njegovi hoji pravega moža, ste nehote za trenutek obstali in ga natančneje pogledali. Dopadel, ali kakor pravimo s tujo besedo — imponiral vam je. Ko je šel mimo, ste še za njim pogledali. Še bolj ste takega moža občudovali, ako ste imeli z njim kaj posla, ako ste z njim govorili in pri tem v njem spoznali pravega moža. Kako ste z veseljem z njim govorili. Še bolj ste bili takega moža veseli, ako ste imeli morda svojega lastnega očeta, ki je bil tak **mož**. Kako prijeten, kako veličasten je že spomin nanj. Kolikrat ga vidite v duhu, kako je nastopal, kako govoril, kako ravnal in kako vas

ta njegov zgled navdušuje k posnemanju. Nehote skušate enako govoriti, kakor je on govoril, enako ravnati, kakor je on ravnal, enako nastopati kakor je on nastopal.

Še veliko lepša in krasnejša prikazen med nami je pa pravi **katoliški mož**, ki ni samo **mož** v posvetnem smislu besede, temveč je njegov značaj prepojen z nauki najkrasnejšega in najimpozantnejšega moža, kar jih pozna zgodovina človeškega rodu: Boga — človeka, Jezusa Kristusa. Ako si čital sveto pismo, ali si čul odlomke iz sv. pisma o njem, ali te ni pri vsaki njegovi potezi, besedi, dejanju, nekaj sililo, da si občudoval v Njem najvišji in najčistejši ideal moštosti in moške časti?

Društvo **mož** Najsvetejšega Imena se imenuje društvo, h kateremu tudi ti spadaš. Bil je dan, ko je tudi tebe duhovnik pred oltarjem nagovoril s tem častnim imenom in te opozoril, da si pristopil v društvo — ki je, ali ki bi vsaj moralo biti društvo samih **mož**, pravih **mož**, katoliških **mož**, **mož**, ki skušajo z vsemi svojimi močmi posnemati prekrasni zgled največjega moža človeškega rodu — Onega, čegar Imenu časti in slavi, je društvo posvečeno in čigar ime nosi?

Možje društva Najsvetejšega Imena? To je Vaše društvo, — **mož**, pravih **mož**, pravih katoliških **mož**. Razmišljajte o tem nekoliko, zlasti zdaj v postnem času.

Ali si ti, dragi brat, **mož**? Ali praviš o tebi tvoja žena, tvoji otroci, tvoj duhovnik tvoji sosedje, da si **mož**? Spoštujejo v tebi moža?

Blagor ti, ako je temu tako. Častitam ti! Blagor tvoji družini, ako si tak pravi **mož**, kajti ni jim Bog mo-

gel dati večje sreče in večjega blagoslova, kakor jim je dal tebe — pravega katoliškega moža.

* * *

Tu bi bilo na mestu, da bi sedajle nekoliko za ta mesec premišljevali, kaj se pravi biti pravi **mož**, kdo je **mož**, pravi **mož**, pravi katoliški **mož**. Vendar prihranimo si to premišljevanje za kako drugo priliko.

Za danes, za postni čas, v katerem smo, pa premislimo raje, kaj ali kdo je največji sovražnik moža? S čim si največ moških ubije svojo moštost? Ali recimo kar naravnost: **kaj ubija v naših možeh moštost in jih dela mevže, v figa može?**

Vsi poznamo tega sovražnika, vsi poznamo ta strup, ki se zlasti zadnja leta vedno globlje in globlje zajeda v meso in kri našega slovenskega moštva, ki ubija njih moški značaj, da so v prokletstvo lastnim družinam, posebno pa za same sebe. Prokleta pijača!

Naši ameriški Slovenci so v veliki večini značajno ubiti. Dolžimo naše socialiste, da so jih oni ubili.

Vendar, bi li socialisti mogli doseči v tako kratkem času tako krasne — recimo raje — tako strašne, tako grozne vspehe, da so toliko našega naroda okužili s svojimi sleparskimi in neumnimi zmotami, bi li mogli, pravim, to doseči, ko bi jim ne pripravljali poti mogočni predhodnik — saloonar s svojo pijačo, s svojim "tritanjem"? Ko je pisec teh vrstic v neki slovenski naselbini v W. Va. iskal za velikonočno spoved po naselbini Slovencev, jih obiskoval od hiše do hiše, da bi jih povabil na pridige in spoved, rekel mu je nek rojak — in sicer sam saloonar, sedaj že v večnosti: — "Father,

pred katero hišo boste videli največ praznih sodčkov in praznih pivovih "box," tja pojdite, pa se ne boste zmotili. Gotovo boste pri Slovencu." — Ni bilo povsodi tako. Toda po bogati skušnji dolgih let obiskovanja raznih naselbin po najrazličnejših državah Unije, si upam trditi: Vsi Kristani, vsi protikatoliški listi, vsi rdeči apostoli ne bi bili pri slovenskem narodu tega dosegli, kar so, ko bi ne bilo "proklete pijače."

"Proklete" pravim, kajti pijača je bila in je največje gorje in največje prokletstvo za ameriške Slovence. Pijača ubija značaj, ubija moško odločnost, ubija možki razum, ubija možko voljo, napravi iz moža ne samo "šlapo," temveč mokro cunj, s katero se lahko briše, kar se hoče. Grdo ostudno žival naredi iz njega vredno vsega preziranja in vsega zaničevanja. Kdaj je še kaka pijana glava modro, pametno mislila? Kdaj je bil kak pijanec še za kaj drugega, kakor za sam prokletstvo in nesrečo na svetu, prokletstvo za svojo nesrečno družino, prokletstvo za svoje nesrečne otročice, prokletstvo za svoj narod, prokletstvo za se.

Možje društva Najsvetejšega I-

mena, ne bom se danes spuščal v podrobno dokazovanje teh trditev. To prepustimo posameznim društvom, posameznim društvenim članom, da sami letošnji postni čas to premišljujejo in sicer prav resno, po svojem lastnem razumu, po svojih lastnih skušnjah, katere so doživeli, ali katere morda imajo prav kar pred svojimi očmi.

Zadnja leta so nas tukaj osrečili s prisilno zmernostjo. Naredili so postave, po katerih nas hočejo prisiliti, da bomo trezno živeli in ne pili. Pa kaj so s tem dosegli? Če je bila preje pijača prokleta, je danes prohibicija "prokleta," ker je v resnici prokletstvo, kar je prinesla velikemu delu države, vsaj kakor je sedaj. Toliko pijancev, kakor jih je danes, morda Amerika še nikdar ni imela. In ako bo prohibicija nadalje vodila take račune, potem — bojmo se svoje prihodnosti.

Tudi v naših katoliških vrstah prohibicija ni ostala brez vpliva. Tudi med nami gremo v hujše razmere, kakor smo kedaj preje bili, vsaj marsikje. Ali ni to res? Ali ne vidimo, kako se vedno več in več mož in sicer preje dobrih mož, upija? Kako se po nekod vedno več in

več pije po domih, po društvih, pri sejah, pri zabavah? — — —

Možje, pravite, da ste pravi katoliški možje. Vi veste da, je "prokleta" pijača največji in edini pravi sovražnik našega moštva. Na boj proti temu sovražniku, ki preti dokončati delo, katero je začel pred leti med nami . . .

Možje, v postu smo! Sv. cerkev nas vabi k treznosti, k resnemu premišljevanju. Vzemimo si za predmet našega letošnjega proučavanja in premišljevanja to točko, to perečo nevarnost. Premislimo:

1. Ali ni res pijača zadnje čase hud in nevaren sovražnik tudi našega katoliškega moštva? Kaj vidimo in opazujemo v naselbini po društvih? po domih? . . . po zabavah? po saloonih? . . .

2. Ali ne zadevuje to tudi nas samih osebno? Morda naše društvo? Ako da, kar nič si ne tajimo resnice! Ako je res, kar nič se ne strašimo dela. Čas je, skrajni čas, da se zavemo nevarnosti, ki nam radi tega grozi.

3. Kaj bi se dalo narediti proti tej nevarnosti? . . . Kaj morem storiti jaz, ti . . . vsak izmed nas . . .? Kaj more storiti društvo? . . .

RAZNO.

DOPIS.

Dopis iz San Francisco, Cal. — Že lani sem vsem našim dobrim rojakom, ki se zbirajo okrog Ave Marije priporočala molitev rojakinjo Mrs. Jozefino Bartol, ki se je morala v tukajšni bolnišnici podvreči težki operaciji. Ni moč popisati, koliko je reva takrat pretrpela. A ker je bila še tako mlada, smo upali, da bo okrevala. Dolgo se je njena močna narava upirala težki bolezni, ki je z ostrimi zobmi glodala ob korenini njenega komaj dobro razvitega življenja. Ker je pa le ni bilo iz bolnišnice, nam je začelo upanje upadati. Ona je še vedno upala, da si je tudi lepo pripravljala na smrt. Božja volja naj se zgodi, to je bilo njeno najmočnejše zdravilo v težkih urah trpljenja. In zgodila se je božja volja. Rešil jo je iz plavža zemeljskega trpljenja in jo vzel k sebi, da ji obriše solze, saj vice je imela tukaj v svojem dolgem, hudem, a volno prenašanem trpljenju. Ave Maria in Glasnik, za katere je dala zadnje cente, sta ji bila ves čas njene bolezni in bolniškega dolgočasia, zvesta

no znova netila upanje na ozdravljenje, a jo tudi krepila v udanosti v voljo božjo in potrpežljivosti. Ti si prestala, draga Penca, kar nas še čaka. Da bi enkrat tudi mi tako lepo prestali, kakor si Ti. Žalostni, a vendar potolaženi Ti kličemo:

Truplo mirno naj počiva,
duša pa naj raj uživa,
dokler se ne vidimo
se v nebesih združimo.

Mrs. A. Markovich.

Mi od svoje strani to našo zvesto naročnico vsem dragim naročnikom prav toplo v molitev priporočamo, njenemu potrtemu soprogu pa izrekamo iskreno sožalje. Naj ga Bog tolaži in krepi ob britki izgubi. Naročene liste bomo od slej pošiljali na njegov naslov, ako sam ne bo kako drugače odločil. Uredništvo.

ZAHVALE, PRIPOROČILA

Zahvaljujem se prebl. Devici Mariji in sv. Ani za uslišanje prošnje. Prilagam \$1.50 za napredek lista.

Ivana Rijavec, Brooklyn, N. Y.

Prisrčna hvala Materi Božji za večkrat uslišane prošnje in zdravje v družini. Priloženi \$1.00 je za list.

Frank Gorenc, Maple Park, Ill.

Lepa hvala presv. Srcu Jezusovemu in brezmadežnemu Srcu Marijinemu za uslišane prošnje.

Frančiška Oblak, Cleveland, Ohio.

Bolna sem. Presv. Srce Jezusovo naj se me na priprošnjo Marije Pomočnice na Brezjah usmili in mi zopet podeli ljubo zdravje. Prosim, da bi se mi tudi vi v ta namen spominjali.

Mary Karlin, Southview, Pa.

V svoji bolezni sem se k Mariji zatekla, da bi še ozdravela. Nisem je zastonj prosila. Hvala Bogu in njej, da sem se zopet spravila pokonci. Prilagam \$1.00 za njen list.

Mary Gorup, Steelton, Pa.

Prisrčna hvala prebl. Devici Mariji za zopetno ozdravljenje. V čast in slavo Marijino darujem \$5.00.

Ana Schwalb, Manistique, Mich.

Naj tudi jaz spolnim svojo dolžnost.

V boleznih sem se zatekla k presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za pomoč in bila uslišana. Zato se jim javno zahvalim, kakor sem obljubila in darujem \$1.00 za list.

Katie Novak, Cleveland, O.

Prisrčno se zahvalim Mariji vedni Pomocnici, ker nam je milostno pomagala, ko je našo družino obiskala bolezni. Da bi tudi zanaprej materinsko čula nad njo, kakor je doslej. Priložena \$2.00 sta za list.

Družina F. S. M., Painesville, O.

Lepo se zahvalim prebl. Devici Mariji in sv. Antonu za pomoč v stiski in ju prosim, da bi mi še nadalje milostno stala ob strani, zlasti pa na zadnjo uro. V podporo listu pošiljam \$2.00.

Mary Okičič, Pueblo, Colo.

Prisrčna hvala Mariji za ljubo zdravje. Darujem za njen list, ki nam vzbuja ljubezen in zaupanje do nje \$1.00.

Mrs. M. C. Cleveland, Ohio.

Iz srca se zahvaljujem predobri naši nebeški Materi za ljubo zdravje. Prilagam \$2.00 za njen list.

Mrs. J. C. Cleveland, O.

Prav lepo se zahvaljujem presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za ljubo zdravje, svoje in svoje družine. Da bi še zanaprej vsi pri zdravju ostali darujem za razširjanje Marijine slave po njenem lepem listu \$3.00.

Mrs. Mary Stankovich.

San Francisco, Calif.

Pošiljam za eno sv. mašo v čast presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, ker sem bila uslišana, ko sem se v svojih stiskah k njima zatekla.

Ana Marošek, Little Falls, N. Y.

V neki stiski sem se zaupljivo obrnila na dvoje najboljših Src Jezusa in Marije in našla milost uslišanja. Dolžno se čutim se javno zahvaliti.

Katarina Šetina.

Hegowisch, Ill.

Prisrčna hvala Mariji Sedem Žalosti, sv. Roku in sv. Antonu Pad., za milosti, ki sem jih po njih priprošnji prejela, Marija Žalostna Mati zna res najbolje potolažiti svoje žalostne otroke.

K. K. Penoit, Wis.

Obljubila sem, da se bom javno zahvalila presv. Srcu Jezusovemu, Marijinemu in sv. Janezu Evang., ako moj hudo bolni brat ozdravi. Ker sem bila uslišana z veseljem spolnujem svojo obljubo in pošljam za eno sv. mašo v zahvalo in pa za drugega, rajnega brata, ki je v vojni padel.

Ana Plemel,

Grattan, Minn.

Prisrčno se zahvaljujem Materi Božji za zdravje najinega sinčka.

Anton in Neža Slovenec,

Cleveland, Ohio.

Moj mož si je bil kri zastrupil. Le malo upanja je bilo, da bo še kdaj ozdravel. Ker je pa pri Bogu in Mariji vse mogoče, sem se zaupljivo nanju obrnila in bila uslišana. Mož že zopet dela. Hvala jima tisočera. Pošljam za eno sv. mašo v zahvalo \$1.00 pa v podporo lista.

Mary Mirtič.

Priporočam se Materi Božji, da bi uslišala mojo prošnjo in darujem v ta namen za Ave Marijo \$1.00.

Mary Betchič,

Farrell, Pa.

V zahvalo Materi Božji darujem \$1.00 enega pa za eno sv. mašo v čast Najsvetejšima Srcema.

Ana Ancel,

Joliet, Ill.

Zahvaljujem se prebl. Devici Mariji za ljubo zdravje, ki mi je je izprosila. Obljubila sem ji to, ko sem bila v stiski in z veseljem spolnim, ker tudi ona ni preslišala mojih prošenj. Prilagam mali dar za list.

Jennie Mladič,

Chicago, Ill.

SV. MAŠE ZA BREZJE.

Mary Brečaj, Farrell, \$2.00 (2); Mary Zore, Olyphant, Pa. \$5.00 (5); Mary Hoge, Bridgeport, O. \$1.00 (1); Frances Jenko, Cleveland, O. \$1.00 (1); John Eržen, Jenny Lind, Ark. \$5.00 (5); Rosie Vahtar, Chicago, Ill. \$2.00 (2); Mary Škrlep, Chicago, Ill. \$1.00 (1); Neimenovana, Chicago, Ill. \$6.00 (6); John Molek, Forest City, Pa. \$2.00 (2); Ana Butkovich, Pueblo, Colo. \$3.00 (3); George in Frank Ahlin, Peterburg, O. \$3.00 (3); Ana Kolar, Nashwauk, Minn. \$3.00 (3); Ivana Gaspari, Cleveland, O. \$3.00 (3); Frances Škufca, Cleveland, O. \$1.00 (1); Mary Beseničar, Cleveland, O. \$2.00 (2); Frances Cimperman, Farrell, Pa. \$1.00 (1); Mary Mladič, Chicago, Ill. \$1.00 (1); Matevž Cerar, Chicago, Ill. \$1.00 (1); Neimenovana, Chicago, Ill. \$2.00 (2).

Številke brez oklepaja pomenijo številke dolarjev, številke z oklepajem število sv. maš. Nameni se sporočijo na Brezje.

PROŠNJE ZA BREZJE.

Za prošnje pri Mariji Pomagaj: — Terezija Kremesec, Chicago, Ill. \$0.50, Mary Kreg, Chicago, Ill. \$0.50.

DAROVİ ZA BREZJE.

Darovi za Marijo Pomagaj: — George in Frank Ahlin, Peterburg, O. \$7.00, Ana Butkovich, Pueblo, Colo. \$2.00.

Svete maše sem k nam priobčuje Glasnik P. S. J. To v naznanje, da ne bo kakega nerazporazumljenja.

DAROVİ ZA AVE MARIJO.

Po 5.00 so darovali:

Mrs. Ana Schwab, Manistique, Mich. Po \$2.00. — Miss Mary Gostič, New York, N. Y.; Jennie Oberstar, Cleveland, O.; Maggie Bukovatz, East Helena, Mont.; M. Smole, Bradley, Ill.; Č. ss. sv. Frančiška, Joliet, Ill.; Frank Čeplak, Canonsburg, Pa.; Jozefa Kervin, Chicago, Ill.; Mary Šircelj, Sheboygan, Wis.; John Jeglič, New York City; Maria Koprivec, Cleveland, O.; Maria Silc, Cleveland, O.; Jennie Maronick, East He-

lena, Mont.; Matija Flajnik, Cleveland, O. \$1.80.

Po \$2.00:

Maria Karlin, Southview, Pa.; Nick Simonin, Beading, Pa.

Po \$1.50:

Johana Rijavec, Brooklyn, N. Y.; Neimenovana Houston, Pa.

Po \$1.00:

Marija Blažič, Poublo, Colo.; Jozefina Kraintz, Cleveland, O.; Ana Kure, Lorain, O.; Mrs. Verbišcar, Chicago, Ill.; Mrs. Antonia Beruš, Bridgeport, O.; Anton Božič, Cliff Mine, Pa.; Mrs. Frances Čučnik, Cleveland, O.; Anton Mervar, Cleveland, O.; Neža Gorc. So. Wilmington, Ill.; Kata Novak, Cleveland, O.; F. Mohorič, Houston, Pa.; Frances Peterka, Glendale, L. I. N. Y.; U. Tratnik, Cleveland, O.; Frances Skulj, Cleveland, O.; Neža Logar, Ely, Minn.; Antonia Benčina, Eveleth, Minn.; Miss Hunter, Cleveland, O.; Mrs. Bernot, Cleveland, O.; Terezija Kmet, Cleveland, O.; Mary Prijatelj, Cleveland, O.; Aloisia Vidmar, Cleveland, O.

Po \$1.00.

Anton Mrhar, Greaney, Minn.; John Molek, Forest City, Pa. Marija Bulich, Corning, O.; M. Šivic, Forest City, Pa. Margaret Kosiček, Madison, O.; Maria Novak, Greaney, Minn.; Frančiška Hren, Irving, Pa. Ursula Mesec, Chicago, Ill.; Alojzija Vidmar, Cleveland, O.; Amalia Mišič, Cleveland, O.; Elizabet Keržič, Cleveland, O.; Anton Škoda, Cleveland, O.; B. K., Johnstown, Pa.; Mary Marlovrh, Waukegan, Ill.; Maggie Bogar, New Aleksandria, Pa.; John Svete, Cleveland, O.; Frank Debevc, James City, Pa.; Agnes Gunda, Johnstown, Pa.; Neimenovana, Ely, Minn.; Neimenovana, Ely, Minn.; Frank Perovšek, Willard, Wis.; John Krnc, Cleveland, O.; Miss Angeline Skerl, Cleveland, O.; Mary Otoničar, Cleveland, O.; Mary Skulj, Cleveland, O.; Amalia Furlan, Little Falls, N. Y.; Ana Blakač, Spring Valley, Wash.; George Grabrian, Ambridge, Pa.; I. J. Glatch, Pittsburgh, Pa.; Neimenovana Bridgeport, O.; Frances Fink, Ely, Minn.; Mary J. Otrin, Ely, Minn.; Jos. Motoh, Kemmerer, Wyo.; Marija Šivic, Forest City, Pa.; Jennie Erjavec, Cleveland, O.; Jacob Wahčič, Cleveland, O.; Mrs. J. Meglen, Pueblo, Colo.; Neža Serliškar, Greenwood, Wis.; Ana Butkovich, Pueblo, Colo.; Marija Močnik, Cleveland, O.

Maria Jarnevich, Johnstown, Pa. 75c. Po 60 centov.

Ana Kroshel, Sharpsburg, Pa.; Mrs. J. Tutin, Cleveland, O.

Po 50 centov.

Ana Plemel, Grattan, Minn.; Amalia Marentič, Cleveland, O.; Barbara Strucel, Calumet, Mich.; Tom Kamnišar, Porter, Ind.; Maria Beseničar, Cleveland, O.; Ana Banks, Detroit, Mich.

Mrs. Ivana P. Johnstown, Pa. 25c.

Mrs. F. Loushin, Soudan, Minn., nabrala \$5.25. Darovali so: John Oblak \$1.00.

Vprašanja in odgovori.

1. **Vprašanje:** Kaj je z otroci, ki umro brez sv. krsta? Ali pridejo v nebesa, ali v vice, ali v pekel, ali kam?

Odgovor: V nebesa gotovo ne. Tam ni mesta za take, ki imajo kak greh na sebi, četudi ne osebni. V vice prav tako gotovo ne, ker vice niso kraj, kjer bi se kdo izvirnega greha očistil. Ali tedaj v pekel? To sicer lahko rečemo, a si peklenjskih kazni takih otrok, ki niso nobenega osebnega smrtnega greha storili, ne smemo v tisti grozni luči predstavljati, kakor ga sv. Cerkev slika za tiste, ki so si ga z osebnimi grehi zaslužili. Florentinski cerkveni zbor je glede tega določil: "Duše onih, ki so umrli v smrtnem grehu, ali pa tudi samo v izvirnem, gredo takoj v pekel, kjer pa različne kazni trpe. Kazen ki jo trpe otroci brez osebnih grehov, je bistveno različna od one, ki jo trpe odrasli, radi osebnih grehov, v katerih so se ločili s tega sveta. Ti trpe dvojno kazen: Radi tega, ker so se prostovoljno obrnili od Boga in radi tega, ker so se prostovoljno obrnili k stvarem in vanje postavili svoj cilj. Ker so se prostovoljno obrnili od Boga in se začasa milosti niso k njemu nazaj obrnili, ga ne bodo nikoli gledali od obličja do obličja, nikoli uživali. In to je zanje neizmerna zguba, ter strašna kazen, ker je srce ustvarjeno za Boga, a je zgrešilo svoj cilj, brez upa ga kdaj doseči. Ker so se potom počutkov prostovoljno obrnili k stvarem, bodo pa poleg tega trpeli še nepojmljivo čutno kazen. Nekrščeni otroci sicer tudi ne bodo nikoli gledali in uživali Boga, ker so umrli v izvirnem grehu, vendar te zgube ne bodo tako čutili, ker jim črv vesti ne bo očital, da so jo sami zakrivali. Čutnih kazni pa oni sploh ne bodo čutili, ker nikoli niso prostovoljno spustili Boga iz svojega objema in se oklenili stvari. Pobožna misel je, da bodo uživali neko naravno srečo, ki ne bo zastajala za to, ki jo uživajo v sedanjih brezskrb-

nih mladostnih dneh. Ker pa ta sreča niti senca ni v primeri z nebeško, naj stariši vse store, da otrokom pravočasno naklonijo milost sv. krsta.

2. **Vprašanje:** Tolikokrat se sliši, da izven cerkve ni zveličanja, ali bodo potem takem vsi pagani in krivoverci in razkolniki pogubljeni?

Odgovor: Ne, samo tisti, ki so po lastni krivdi izven cerkve. Vsak človek je dolžan stopiti v cerkev Kristusovo, rešilno ladjo novega testamenta, ki edina vozi do večnega pristanišča. Ako se te dolžnosti zaveda, a jo zanemari, bo sigurno vtonil. Če se je pa brez lastne krivde ne zaveda, a ima voljo vse storiti, kar Bog od njega zahteva, da doseže svoj cilj, ki ga z lastnim naravnim razumom lahko spozna, živi po svoji vesti, po svoji veri, ki jo smatra za pravo, bo kljub temu zveličan. Kajti tak sicer ne spada k telesu sv. cerkve, ni njen ud, v kolikor je ona vidna družba, pač pa spada k njeni duši. Po pripravnosti volje je pravzaprav že njen in bo kot tak po njej dosegel svoj večni cilj. Saj poznamo celo svetnike, ki so spadali samo k duši, ne pa k telesu sv. cerkve. Ena takih je bila sv. Emerencijana, ki je umrla kot katehumena, ki se je šele pripravljala na sv. krst. Krsta vode ni nikoli prejela, pač pa krst želja, ki ima v slučaju, da krst vode ni mogoč, isto moč. Kakor ljudje v nebesih zasedajo sedeže padlih angeljev, ki so prejeli veliko večje milosti, tako bodo mnogi pagani in v krivi veri rojeni kristjani, ki so se v dobri veri oklepali svoje vere in zvesto po njej živeli, zavzeli v nebesih mesta odpadlih in zanikernih katoličanov, ki so milost vstrajnosti v dobrem do konca, kljub tolikim pripomočkom, zaigrali in napravili

3. **Vprašanje:** Ali more kdo upravičeno prestopiti iz katoliške v kako nekatoliško vero in se v njej zveličati?

Odgovor: Ne! Nihče namreč, ki je bil v pravi veri in cerkvi rojen in

vzgojen, ne more opravičevati svojega prestopa s tem, češ, da smatra dotično vero za pravo. Prvič je to samo pretveza, s katero hoče olepšati svoj odpad. Drugič pa, če bi bil tudi res o tem prepričan, sloni njegovo prepričanje na zadolženi nevednosti, ki je grešna. On je po svoji krivdi napravil pravo vero in cerkev. Zato je in ostane neopravičen.

4. **Vprašanje:** Kaj pa, če začne kdo iz kateregakoli vzroka dvomiti, jeli njegova vera prava ali ne, sme li ta dvom kratkomalo potlačiti in ostati v svoji veri in cerkvi?

Odgovor: Ako katoličan dvomi o tem, ne samo sme, ampak celo mora ta dvom potlačiti, ako ne, zgubi vero. Pisano je namreč: dubius in fide infidelis est. Kdor dvomi o veri, je nevernik. Potlačiti ga mora, ker je katoliška vera gotovo edino prava. Ako pa kak nekatoličan začne dvomiti o svoji veri, pa tega dvoma ne sme potlačiti, sicer bi po svoji krivdi ne vedel, katera je prava vera. On mora po svojih močeh začeti preiskovati, katera vera je prava. Če spozna, da katoliška, mora slediti svoji vesti, ki jo v tem slučaju milost božja podpira.

5. **Vprašanje:** V Ameriki je precej procentov takih, ki živijo kot popolni pagani, niso krščeni in ne spadajo k nobeni veri. Njih vera je biznis. Tuđi nekateri naši zagrizeni socialisti svojih otrok ne dajo več niti krstiti, tim manj, da bi jih versko vzgojevali. Zdaj pa tak otrok doraste in na smrt zboli. Kaj je treba z njim narediti?

Odgovor: Ako je voljan se dati krstiti in sprejeti katoliško vero, se ga mora pač krstiti. Ker se pa zaveda in ima poleg izvirnega greha že več osebnih grehov na vesti, mora prej čez te grehe obuditi nepopolno kesanje, kakor se zahteva za sv. spoved. K spovedi mu pa ni treba, ker mu jih izbriše zakrament sv. krsta. Pač pa mora takoj po sv. krstu prejeti še druge sv. zakramente, ki so za zveličanje potrebni, zlasti sv. obhajilo.

Vprašanje: Kaj pa če se o kakem takem dvomi, je-li bil krščen ali ne? Tak slučaj smo imeli lani v denverski bolnišnici. Neka žena je ležala v nezavesti. Njena hči, ki jo je prišla obiskat, je izjavila, da ji je mati dejala, da ni krščena. Sestra me pride vprašat: Kaj storiti?

Odgovor: Nič drugega, pravim, krstiti jo bo treba. In sicer pogojno. To pa ne radi tega, ker ni mogla več povedati, ali želi biti krščena ali ne, ker to željo je pri zavesti izrazila, temveč radi tega, ker le ni bilo tako gotovo, da ni bila krščena. Po tem pa, če se bo zavedla, jo bo treba za silo poučiti v verskih resnicah, nato pa spovedati in pogojno odvezati. Kajti, če je morda le bila krščena, in tedaj drugi krst ni bil na mestu, ni učinkoval, more dobiti odpuščanje osebnih grehov le po zakramentu sv. pokore. No pa vse te "sitnosti" nam je prihranila. Ker se ni več zavedla, jo je sestra umirajočo pogojno krstila.

TRETJEREDNIKOM!

Čakali smo, bo li starokrajsko tretjeredniško glasilo "Cvetje" še napovedalo nadaljne izdajanje ali ne. Kajti v starem kraju pri tej draginji izdajati kak list, ni mala reč. Zlasti takega, kot je "Cvetje," ki mu oglasi niti vinarja ne prinese. Še upa izhajati, kakor pove zadnja številka letošnjega leta, ki smo jo pravkar razposlali tukajšnjim naročnikom. Zdaj jih pa pozivljamo, da čimprej obnove svojo naročnino, ki je za Ameriko ista, kakor lani \$1.00, dasi se je doma povišala. Tretjeredniki, razpršeni po naselbinah, sezite po njem, nadomeščalo vam bo voditelja tretjega reda, da ostanete zvesti vzorom sv. Frančiška.

Da pa ne pozabite na vaše dolžnosti in na milosti, ki vam jih nudi tretji red, imamo še nekaj drugega za vas: Iz starega kraja smo dobili male knjižice, v katerih je vodilo tretjega reda, seznam dni, katere lahko dobite popolni odpustek, vesoljno odvezo, potem serafinski rožni venec z navodilom, kako se moli, kakor tudi litanijske vse svetnikov našega reda. Voditelji dobijo v njej slovenski obred za preobleno in sprejemanje obljub. Knjižica se dobi pri nas in stane poleg poštnine 25 centov.

Rojaki! Če hočete ohraniti in poživiti svojo vero, to najlepšo doto po vernih

materah, oklepajte se tretjega reda, ki se vedno bolj širi po tej naši novi domovini. Danes šteje že 75,000 udov, moških in ženskih, od kongresmanov doli do delavcev. Torej vas ne sme biti ne sram ne strah, se mu pridružiti.

NAŠI STENSKI KOLEDARJI ZA LETO 1923

sorazmerno nič ne zaostajajo za Koledarjem Ave Marije. Kakor je ta po splošni sodbi najlepši in najbogatejši, kar jih je doslej izdala Ave Maria, tako je tudi stenski izmeji vseh dosedanjih najkrajnejši. Precej nas je stal, denarja in dela, a smo vse radi storili in žrtvovali, samo da moremo ljudem s čim lepim postreči, kar bodo vsak dan gledali na stenah. Menimo namreč, da sto in stokratni pogled na lepo podobo ne ostane brez sledu v duši. Tudi lepa podoba na steni je božji misijonar, kakor je slaba sata nov. Če se hudič posluži vsake škatljice za žveplenke kot propagandnega sredstva za svoje temne namene, zakaj bi se mi ne poslužili koledarja za propagando resnice. Koledarji, ki imajo spodaj nalepljeno celo galerijo svetnikov, nad njimi je pa kaka včasih naravnost pohujšljiva podoba, se meni zde tako neumestni in neokusni, kakor če bi dal na svetniško soho Krjavlov klobuk. Če hočete tedaj imeti lepe stenske koledarje, ki bodo pričali o krščanskem duhu vaše hiše, sezite po naših! Tisti, ki bodo obnovili naročnino na Ave Marijo za 1. 1923. ga dobe zastoj. Drugi plačajo 25 centov. Dobili ga bodo lahko pri krajevnem zastojniku, ki jim jih pošiljamo.

Upravništvo

Ave Maria in Glasnik presv. S. J.

KNJIŽEVNOST.

Scouting for Secret Service. — Spisal Bernard F. J. Dooley. — Izdali P. J. Kenedy & Sons, 44 Barclay Street New York. — Stane po pošti \$1.35. — Krasna knjiga, katere se bo vsak mladi amerikanec zveselil. Romantična povest. Doživljaji dveh dijakov, ki sta šla na počitnice v pragozde k stricu, pri tem pa nevede in nehoti pomagala tajni policiji, da je prišla na sled glavnemu skrivališču največjih New Yorkskih zločincev, za katerimi je policija leta zastoj poizvedovala. — Cela povest je tako zanimiva, da je bo Vaš deček težko odložil, ko je bo začel čitati. To bi bil tudi krasen dar za božič ali novo leto. Naroča se pri izdajatelju. Posredujemo radi tudi mi.

Influenca

napada ljudi z veliko naglico. Huč prehlad, bolečine v glavi, hrbtu in stegnih, okorele mišice, mrzlica in splošna potrtost je nekaj njenih znamenj. Kaj storiti? Ostanite v postelji oziroma doma, dokler traja bolezen ter jemljite

SEVEROVE TABLETE ZOPER PREHLAD IN GRIPO

Ravnajte se po navodilih na zavojčku. Cena 30 centov.

Ker so dihalni organi skoraj vedno prizadeti, je pametno, da imate doma pri rokah

SEVEROV BALZAM ZOPER KAŠELJ.

Cena 25 in 50 centov.

Grlo je večkrat vneto in rdeče, toda jako bo pomagalo, če uporabljate

SEVEROV ANTISEPSOL

za grgranje grla ali izpiranje nosa. To sredstvo obdrži dihala čista in prosta bacilov. Cena 35 centov.

Zgoraj navedena zdravila prodajajo v lekarnah.

Vedno vprašajte za "Severova" in ne vzemite drugih.

W. F. SEVERA CO., — — CEDAR RAPIDS, IOWA